

53. [(*)] "మరియు నన్ను నేను (ఈ నింద నుండి) విముక్తి చేసుకోవడంలేదు. ¹⁶ వాస్తవానికి మానవ ఆత్మ చెడు (పాపం) చేయటానికి పురికొల్పుతూ ఉంటుంది - నా ప్రభువు కరుణించిన వాడు తప్ప - నిశ్చయంగా, నా ప్రభువు క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత."

54. మరియు రాజు అన్నాడు: ¹⁷ "అతనిని నా వద్దకు తీసుకోనిరండి నేను అతనిని ప్రత్యేకంగా నా కొరకు నియమించుకుంటాను." (యూసుఫ్) అతడితో మాట్లాడినప్పుడు (రాజు) అన్నాడు: "నిశ్చయంగా నీవు ఈ నాటి నుండి మా వద్ద ఉన్నత స్థానంలో నమ్మకం గలవ్యక్తిగా పరిగణింపబడతావు."

55. (యూసుఫ్) అన్నాడు: "నన్ను దేశపు కోశాగారాది కారిగా నియమించండి. నిశ్చయంగా, నేను తెలివిగల మంచి రక్షకుడను."

56. మరియు ఈ విధంగా మేము యూసుఫ్ కు భూమిపై అధికారమొసంగాము. దానిలో అతను తన ఇష్టప్రకారం వ్యవహరించగలిగాడు. మేము కోరిన వారి మీద మా కారుణ్యాన్ని ధారపోస్తాము. మరియు మేము సజ్జనుల ప్రతిఫలాన్ని వ్యర్థం చేయుము.

57. మరియు విశ్వసించి, భయభక్తులు గల వారికి, పరలోక ప్రతిఫలమే ఎంతో ఉత్తమమైనది.

58. మరియు యూసుఫ్ (జోసెఫ్) సోదరులువచ్చి అతని ముందు ప్రవేశించారు. అతను వారిని గుర్తించాడు కాని, వారు అతనిని గుర్తించలేక పోయారు.

59. మరియు అతను వారి సామగ్రిని సిద్ధపరచిన తరువాత వారితో అన్నాడు: "మీ నాన్నకు మారుడైన మీ సోదరుణ్ణి ¹⁸ మీరు (మళ్ళి

وَمَا أْبْرِيْ نَفْسِيْ ۚ إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ
بِالسُّوْءِ ۗ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيْ ۗ إِنَّ رَبِّيْ
عَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٥٣﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِيْ بِهٖ اَسْتَحْلِيْضُهٗ
لِنَفْسِيْ ۚ فَلَمَّا كَلَّمَهٗ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ
لَدَيْنَا مَكِيْنٌ اٰمِيْنٌ ﴿٥٤﴾

قَالَ اجْعَلْنِيْ عَلٰى خَزَائِنِ الْاَرْضِ
اِنِّيْ حَفِيْظٌ عَلِيْمٌ ﴿٥٥﴾

وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ فِي الْاَرْضِ
يَتَّبِعُوْا مِنْهَا حَيْثُ يَشَآءُ ۗ نَصِيْبُ
بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَّشَآءُ ۗ وَلَا نُضَيِّعُ اَجْرَ
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٦﴾

وَلَا جُرْ الْاٰخِرَةَ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿٥٧﴾

وَجَآءَ اٰخُوْتُهُ يُوْسُفَ فَدَخَلُوْا عَلَيْهِ
فَعَرَفُوْهُمْ وَهُمْ لَهٗ مُنْكَرُوْنَ ﴿٥٨﴾

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ قَالَ
اِئْتُونِيْ بِاَخٍ لَّكُمْ مِّنْ اٰبِكُمْ ۗ اِلَّا

16) ఈ వాక్యాన్ని కొందరు వ్యాఖ్యాతలు యూసుఫ్ ('అ.స.) ఉచ్చరించారని మరికొందరు (ఇబ్నె-కసీర్) ఇది 'అజీజ్ యొక్క ప్రవచనమని అంటారు.

17) ఆ రాజు పేరు రయ్యాన్ బిన్-వలీద్ అంటారు.

18) బెన్యామీన్ మరియు యూసుఫ్ ('అ.స.) ఇద్దరూ య'అఖూబ్ ('అ.స.) భార్య రాచెల్ (Rachel) కుమారులు. మిగతా పదిమంది యూసుఫ్ ('అ.స.) యొక్క సవతిసోదరులు.

వచ్చేటప్పుడు) నా వద్దకు తీసుకొనిరండి. ఏమీ? నేను ఏవిధంగా నిండుగా కొలిచి ఇస్తున్నానో మీరు చూడటం లేదా? నిశ్చయంగా ఆతిథ్యం చేసే వారిలో నేను ఉత్తముడను.

60. "కాని మీరు అతనిని నా వద్దకు తీసుకొని రాకపోతే నా వద్ద మీకు ఎలాంటి (ధాన్యం) దొరకదు, అలాంటప్పుడు మీరు నా దరిదాపులకు కూడా రాకండి!"

61. వారు ఇలా అన్నారు: "మేము అతనిని గురించి అతని తండ్రిని ఒప్పించటానికి ప్రయత్నిస్తాము. మరియు మేము అలా తప్పకుండా చేస్తాము."

62. మరియు (యూసుఫ్) తన సేవకులలో: "వారు (ధాన్యాన్ని కొనటానికి) తెచ్చిన సామగ్రిని (తీరిగి) వారిసంచులలోపెట్టండి. వారు తీరిగి తమ కుటుంబంవారివద్దకు పోయినతరువాత అది తెలుసుకొని బహుశా, తీరిగిరావచ్చు!" అని అన్నాడు.

63. వారు తమ తండ్రి దగ్గరకు తీరిగివచ్చిన తరువాత అన్నారు: "నాన్నా! ఇక ముందు మనకు ధాన్యం ఇవ్వడానికి తీరస్కరించారు, కావున ధాన్యం తేవాలంటే! నీవు మా తమ్ముణ్ణి (బిన్యామీన్) మాతోబాటు పంపు మరియు నిశ్చయంగా, మేము అతనిని కాపాడుతాము."

64. (యబ్రాహీమ్) అన్నాడు: "ఏమీ? నేను మిమ్ముల్ని అతని విషయంలో - ఇదివరకు అతని సోదరుని విషయంలో నమ్మినట్లు - నమ్మాలా? వాస్తవానికి, అల్లాహ్‌యే ఉత్తమ రక్షకుడు. ఆయనే కరుణించే వారిలో అందరి కంటే ఉత్తమమైన కారుణ్యమూర్తి."

65. మరియు వారు తమ మూటలను విప్పగా తమ సొమ్ముకూడా తమకు తీరిగిఇవ్వబడటాన్ని చూసి తమ తండ్రితోఅన్నారు: "నాన్నా!(చూడండి) ఇంకేంకావాలి? మన సొమ్ము కూడా మనకు తీరిగి ఇవ్వబడింది. మరియు మేము మన ఇంటివారి కొరకు మరింత ఎక్కువ ధాన్యం తేగలము. మేము మా తమ్ముణ్ణి కాపాడుకుంటాము. ఇంకా

تَرَوْنَ آتِيَّ أَوْ فِي الْكَيْلِ وَ أَنَا خَيْرٌ

الْمُنْزِلِينَ ﴿٦٠﴾

فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ

عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِي ﴿٦١﴾

قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا

لَفَاعِلُونَ ﴿٦٢﴾

وَ قَالَ لِفَتِيلِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ

فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا

انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ

يَرْتَجِعُونَ ﴿٦٣﴾

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا

مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلَ فَأَرْسَلْنَا مَعَنَا آخَانَا

نَكْتَلُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٦٤﴾

قَالَ هَلْ آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا

آمَنْتُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ ۗ قَالَ لَهُ

خَيْرٌ حَفِظْنَا ۗ وَ هُوَ أَرْحَمُ

الرَّحِيمِينَ ﴿٦٥﴾

وَ لَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا

بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ ۗ قَالُوا يَا أَبَانَا

مَا نَبِغِي ۗ هَذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا

وَ نَبِغِي أَهْلَنَا وَ نَحْفَظُ آخَانَا وَ نُرَدِّدُ

ఒక బంటి మోసే బరువు (ధాన్యం) కూడా ఎక్కువగా తీసుకోనిరాగలము. ఇక అంత ధాన్యం కూడా (అదనంగా) సులభంగా లభిస్తుంది కదా!"

66. (య'అఖూబ్) అన్నాడు: "మీరు ముట్టడికి గురిఅయితే తప్ప, అతనిని నా వద్దకు తప్పక తీసుకురాగలమని అల్లాహ్ పేరుతో నాముందు ప్రమాణంచేస్తేనేగానీ నేను అతనిని మీవెంట పంపను." వారుప్రమాణం చేసినతరువాత అతను అన్నాడు: "మన ఈ మాటలకు అల్లాహ్‌యే సాక్షి!"

67. (ఇంకా) ఇలా అన్నాడు: "ఓ నా కుమారులారా! మీరందరూ ఒకే ద్వారం గుండా ప్రవేశించకండి, మీరు వేర్వేరు ద్వారాల గుండా ప్రవేశించండి. ¹⁹ నేను మిమ్మల్ని అల్లాహ్ (సంకల్పం) నుండి ఏవిధంగానూ తప్పించలేను. అంతిమ తీర్పు కేవలం అల్లాహ్‌కే చెందుతుంది. నేను ఆయనను మాత్రమే నమ్ముకున్నాను. మరియు ఆయనను నమ్ముకున్నవారు కేవలం ఆయన పైననే ఆధారపడి ఉంటారు."

68. మరియు వారు తమ తండ్రి ఆజ్ఞ ప్రకారం (ఆ నగరంలో వేర్వేరు ద్వారాల గుండా) ప్రవేశించారు. అది కేవలం య'అఖూబ్ మనస్సులోని కోరికలను పూర్తిచేయటానికిమాత్రమే కాని అల్లాహ్ సంకల్పం నుండి తప్పించుకోవటానికి, వారికి ఏ మాత్రమూ పనికిరాలేదు. మేము అతనికి నేర్పిన జ్ఞానప్రకారం అతను జ్ఞానవంతుడే కాని చాలా మందికి తెలియదు. ²⁰

كَيْلَ بَعِيرٍ ۚ ذَٰلِكَ كَيْلَ يَسِيرٍ ﴿٦٦﴾

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى تُؤْتُونِ
مَوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ لَتَأْتِنَنِي بِهِ إِلَّا أَنْ
يُحَاطَ بِكُمْ ۚ فَكَلَّمَا تَوَهُؤُهُمُ قَالَ

اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٧﴾

وَ قَالَ يُبَيِّنِي لَا تَدْخُلُوا مِنِّي بَابٍ
وَاحِدٍ وَ ادْخُلُوا مِنِّي أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةً
وَ مَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِّنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ
إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۚ وَ

عَلَيْهِ فَالْتَمِئْتُ كُلَّ الْمَتَوَكِّلِينَ ﴿٦٨﴾

وَ لَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمُ
مَا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِّنَ اللَّهِ مِن
شَيْءٍ ۚ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ
قَضَاهَا ۚ وَ إِنَّهُ لَدُوٌّ عِلْمٍ لِّمَاءِ عَالَمِينَ ۚ
لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

19) ఒకవేళ వారు 11 మంది ఒకే ద్వారంనుండి ప్రవేశిస్తే, బహుశా వారికి దిష్టి తగులవచ్చని వారి తండ్రి భావించారు. దైవప్రవక్త (స'అను) ప్రవచించారు: 'అల్ -'ఐను 'హుఖ్' అంటే దిష్టి తగలటం నిజమే! (స. బు'ఖారి. కీతాబ్-తిబ్బి, బాబ్ అల్-ఐను 'హుఖ్' మరియు స. ముస్లిం, కీతాబ్ అన్-సలా, బాబ్ అల్-తిబ్బి). అతను దానికి తోడుగా ఈ దు'వాలు కూడా తెలిపారు. మీకు ఏదైన వస్తువు నచ్చితే 'బారకల్లాహ్' అనండి. (మువ'త్రా' ఇమామ్ మాలిక్. అల్ఫానీ ప్రమాణికం నం.1286) మాఫా' అల్లాహ్ లా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్ (18:39) చదవండి. సూరహ్ అల్-ఫలఖ్ (113), సూరహ్ అన్-నాస్ (114) చదవండి. (జామె తిర్మిజి, అబ్దహాబ్ అ'త్-తిబ్బి).

20) ఆపదల నుండి తప్పించుకోవటానికి ప్రయత్నించటం మంచిదే, కాని ఎంత ప్రయత్నించినా విధివ్రాత నుండి తప్పించుకోవటం సాధ్యంకాని పని.

69. మరియు వారు యూసుఫ్ వద్ద ప్రవేశించగా అతను తన సోదరుణ్ణి (బెన్యామీన్ ను) తన దగ్గరికి తీసుకున్నాడు. అతనితో అన్నాడు: "వాస్తవంగా వానికి! నేనే నీ (తప్పిపోయిన) సోదరుడను, కావున వారు ఇంత వరకు చేస్తూ వచ్చిన పనులకు నీవు దుఃఖపడకు."

70. వారికి వారి సామగ్రి సిద్ధరచిన తరువాత తన సోదరుని జీనుసంచిలో ఒక నీరుత్రాగే పాత్రను²¹ పెట్టాడు. ఆ పిదప ఒక ప్రకటించేవాడు ఇలా ప్రకటించాడు: "ఓ బిడారువారలారా! మీరు నిశ్చయంగా దొంగలు!"

71. వారు (యూసుఫ్ సోదరులు) వారివైపు తిరిగి ఇలా అన్నారు: "మీవస్తువు ఏదైనా సోయిందా?"

72. (కార్యకర్తలు) అన్నారు: "రాజుగారి పాత్ర సోయింది! మరియు ఎవడు దానిని తీసుకొని వస్తాడో అతనికి ఒక బంట బరువు ధాన్యం (బహుమానంగా) ఇవ్వబడుతుంది మరియు నేను దానికి బాధ్యుణ్ణి."

73. (యూసుఫ్ సోదరులు) అన్నారు: "అల్లాహ్ సాక్షి! మీకు బాగా తెలుసు. మేము మీ దేశంలో సంక్షోభం రేకెత్తించటానికి రాలేదు మరియు మేము దొంగలము కాము!"

74. (కార్యకర్తలు) అన్నారు: "మీరు అబద్ధ మాడుతున్నారని తెలిస్తే దానికి శిక్ష ఏమిటి?"

75. వారు (యూసుఫ్ సోదరులు) జవాబిచ్చారు: "ఎవడి సంచిలో ఆ పాత్ర దొరుకుతుందో అతడు దానికి పరిహారంగా (బానిసగా) ఉండాలి. మేము ఇదేవిధంగా దుర్మార్గులను శిక్షిస్తాము."²²

76. అప్పుడతడు తన సోదరుని మూట వెదికి ముందు, వారి (సవతి-సోదరుల) మూటలను వెతకటం ప్రారంభించాడు. చివరకు తన సోదరుని

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَّازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتَهَا الْعِزِّيُّ إِنَّكُمْ لَسِرِقُونَ ﴿٧٠﴾

قَالُوا وَ أَقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقَدُونَ ﴿٧١﴾

قَالُوا نَفَقِدُ صَوَاعِقَ الْمَلِكِ وَلِمَن جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا لِنَفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿٧٣﴾

قَالُوا فَمَا جَزَاءُكَ إِن كُنْتُمْ كَذِبِينَ ﴿٧٤﴾

قَالُوا جَزَاءُكَ مِنَّا وَمِنْ وَجَدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاءُكَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٧٥﴾

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَ جَهَّاهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ

21) ఆ నీరుత్రాగే కప్పు వెండిది లేక బంగారుది.

22) య'అఖూబ్ ('అ.స.) షరీయత్లో దొంగతనంచేసినవాడు, పట్టుబడిన తరువాత దొంగిలించబడినసరకు యజమానిదగ్గరబానిసగాఉండాలి. కావున వారుకూడా ఆశిక్షనే ప్రతిపాదించారు.

మూట నుండి దానిని (పాత్రను) బయటికి తీశాడు. ఈ విధంగా మేము యూసుఫ్ కొరకు యుక్తి చూపాము. ఈ విధంగా - అల్లాహ్ ఇచ్చయే లేకుంటే - అతను తన సోదరుణ్ణి, రాజు ధర్మం ప్రకారం ఉంచుకోలేక పోయేవాడు. ²³ మేము కోరినవారి స్థానాలను పెంచుతాము. మరియు జ్ఞానులందరినీ మించిన జ్ఞాని ఒకడు (అల్లాహ్) ఉన్నాడు. (1/8)

77. * (అతని సోదరులన్నారు): "ఇతడు దొంగతనం చేసినా (ఆశ్చర్యం లేదు)! వాస్తవానికి ఇతని సోదరుడు కూడా ఇంతకు ముందు దొంగ తనం చేశాడు." ఇదివిని యూసుఫ్ (కోపాన్ని) తన హృదయంలోనే దాచుకున్నాడు మరియు దానిని వారిపై వ్యక్తపరచలేదు. (తన మనస్సులో) అనుకున్నాడు: "మీరు చాల నీచమైనవారు మరియు మీరు పలికేది అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు!"

78. వారన్నారు: "ఓ సర్దార్ ('అజ్జబ్)! వాస్తవానికి, ఇతని తండ్రి చాలా ముసలివాడు, కావున ఇతనికి బదులుగా నీవు మాలో ఒకనిని ఉంచుకో. వాస్తవానికి, మేము నిన్ను మేలు చేసేవానిగా చూస్తున్నాము."

79. అతను అన్నాడు: "అల్లాహ్ నన్ను రక్షించు గాక! మా సొమ్ము ఎవరి వద్ద దొరికిందో అతనిని విడిచి, మరొకనిని మేమెలా పట్టుకో గలము. ఒకవేళ అలాచేస్తే నిశ్చయంగా, మేము దుర్మార్గుల మవుతాము."

80. తరువాత వారు అతని పట్ల నిరాశులై, ఆలోచించటానికి ఏకాంతంలో చేరారు! వారిలో పెద్దవాడు అన్నాడు: "ఏమీ? మీ తండ్రి వాస్తవానికి మీతో అల్లాహ్ పై ప్రమాణం తీసుకున్న విషయం మీకు గుర్తులేదా? మరియు ఇంతకు పూర్వం మీరు యూసుఫ్ విషయంలో కూడా మాట

كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ ۚ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۗ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَّشَاءُ ۗ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

قَالُوا إِنْ يَسِرْقِ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ ۚ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ ۖ وَلَمْ يُبَيِّدْهَا لَهُمْ ۗ قَالَ أَنْتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۗ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٧٨﴾

قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ ۗ إِنَّا نُرَاكَ مِنَ الْمَحْسِنِينَ ﴿٧٩﴾

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَن وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِندَهُ ۚ إِنَّا إِذًا لَّظَالِمُونَ ﴿٨٠﴾

فَلَمَّا اسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا ۗ قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ ۗ وَمِن قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ

23) ఈజిప్టు రాజ్య ధర్మం ప్రకారం యూసుఫ్ ('అ.స.) దొంగగా నిరూపించబడినా (బెన్యామీన్ ను) పొందలేక పోయేవారు. కావున అతను, తన మారు-సోదరులను మొదటనే ప్రశ్నించి దొంగతనం చేసిన వారి విషయంలో వారి అభిప్రాయాన్ని తీసుకున్నారు.

తప్పారు కదా? కావున నేను నా తండ్రి నాకు అనుమతి ఇవ్వనంత వరకు, లేదా అల్లాహ్ నా గురించి తీర్పు చేయనంత వరకు, నేను ఈ దేశాన్ని వదలను. మరియు ఆయనే తీర్పుచేసే వారిలో అత్యుత్తముడు."

81. (ఇంకా ఇలా అన్నాడు): "మీరు మీ నాన్న దగ్గరికి పోయి అతనితో ఇలా చెప్పండి: 'నాన్నా! వాస్తవానికి నీ కుమారుడు దొంగతనం చేశాడు. మేము అతనిని (దొంగతనం చేస్తూ ఉండగా) చూడలేదు! మాకు తెలిసిందే (మేము చెబుతున్నాము). మరియు వాస్తవానికి రహస్యంగా జరిగే దానిని మేము చూడలేము కదా!

82. " మరియు మేము ఉన్న నగరవాసులను మరియు మేము కలిసి తిరిగివచ్చిన బిడారు వారిని కూడా అడగండి. మరియు మేము నిశ్చయంగా సత్యం పలుకుతున్నాము.' "

83. (య'అఖూబ్) అన్నాడు: "కానీ, మీ (దుష్ట) మనస్సులు మీ చేతి మరొక మోర కార్యాన్ని తేలికగా చేయించాయి. ఇక నా కొరకు సహనమే మేలైనది. ఇక అల్లాహ్‌యే! వారందరినీ నా వద్దకు తీసుకురావచ్చు! నిశ్చయంగా, ఆయనే సర్వజ్ఞుడు, మహా వివేకవంతుడు."

84. మరియు అతను వారి నుండి ముఖం త్రిప్పుకొని అన్నాడు: "అయ్యా! యూసుఫ్." అతని కన్నులు, దుఃఖం వలన తెల్లబడ్డాయి (చూపు పోయింది). అయినా అతను దానిని (వెలిబుచ్చకుండా) అణచుకున్నాడు.

85. అతని (కుమారులు) అన్నారు: "అల్లాహ్ లోడు! నీవు వ్యాధిలో కృశించిపోయే వరకో లేదా నశించిపోయే వరకో యూసుఫ్‌ను జ్ఞాపకం చేసుకోవటం మానవు."

86. (య'అఖూబ్) అన్నాడు: "వాస్తవానికి నా ఆ వేదనను మరియు నా దుఃఖాన్ని నేను కేవలం అల్లాహ్‌తో మాత్రమే మొరపెట్టుకోగలను మరియు మీకు తెలియనిది నాకు అల్లాహ్ ద్వారా తెలుస్తుంది.

فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّىٰ يَأْتِيَ لِيَ الْبَيْتِ
أَوْ يَخُكِّمَ اللَّهُ لِي ۖ وَ هُوَ خَيْرٌ
الْحَكِيمِينَ ﴿١٥﴾

إِرْجِعُوا إِلَىٰ آبَائِنَا إِنَّ
ابْنَكُمْ سَرَقٌ ۖ وَ مَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا
عَلِمْنَا وَ مَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَفِظِينَ ﴿١٦﴾

وَ سَأَلَ الْقُرَيْبَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَ الْعَيْدِ
الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا ۖ وَ إِنَّا لَطَدِقُونَ ﴿١٧﴾

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا
فَصَبِرْ جَبِيلٌ ۗ عَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي
بِهِمْ جَبِينًا ۗ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

وَ تَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَ قَالَ يَا سَفَىٰ عَلَىٰ
يُوسُفَ ۖ وَ ابْيَضَّتْ عَيْنُهُ مِنَ الْحُزَنِ
فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٩﴾

قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتِنَا ۗ أَتَدْرُكُ يُوسُفَ حَتَّىٰ
تَكُونَ حَرَضًا ۖ أَوْ تَكُونَ مِنَ
الْهَالِكِينَ ﴿٢٠﴾

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَثِّي وَ حُزِّي إِلَىٰ اللَّهِ
وَ أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾

87. నా కుమారులారా! మీరు పోయి యూసుఫ్ ను మరియు అతని సోదరుణ్ణి గురించి దర్యాప్తు చేయండి మరియు అల్లాహ్ అనుగ్రహం పట్ల నిరాశచెందకండి. నిశ్చయంగా, సత్య-తిరస్కార జాతికి చెందినవారు తప్ప, ఇతరులు అల్లాహ్ అనుగ్రహం పట్ల నిరాశచెందరు." 24

88. వారు అతని (యూసుఫ్) దగ్గరకు(మరల) వచ్చి 25 అన్నారు: "ఓ సర్దార్ ('అజీజ్)! మేము మా కుటుంబంవారు చాలా ఇబ్బందులకు గురి అయ్యాము. మరియు మేము చాలా తక్కువ సామగ్రి తెచ్చాము, కాని మాకు పూర్తి సామగ్రిని (ధాన్యాన్ని) దాన-ధర్మ రూపంలోనైనా సరే ఇవ్వండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ దానధర్మాలు చేసే వారికి మంచి ప్రతిఫలం ఇస్తాడు."

89. (యూసుఫ్) అడిగాడు: "అజ్ఞానంలో పడి మీరు యూసుఫ్ మరియు అతని సోదరునిలో ఎలా వ్యవహరించారో మీకు గుర్తుందా?"

90. వారన్నారు: "ఏమిటి? వాస్తవానికి నీవే యూసుఫ్‌వా?" అతను జవాబిచ్చాడు: "నేనే యూసుఫ్‌ను మరియు ఇతడు (బెన్యామీన్) నా సోదరుడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మమ్మల్ని అనుగ్రహించాడు. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే దైవభీతి కలిగి వుండి, సహనంతో ఉంటారో, అలాంటి సజ్జనుల ప్రతిఫలాన్ని అల్లాహ్ ఎన్నడూ వృథాచేయడు."

91. వారన్నారు: "అల్లాహ్ తోడు! వాస్తవంగా, అల్లాహ్ నీకు మాపై ఔన్నత్యాన్ని ప్రసాదించాడు. మరియు నిశ్చయంగా, మేము అపరాధులము!"

92. (యూసుఫ్) అన్నాడు: "ఈ రోజు మీపై ఎలాంటి నిందలేదు. 26 అల్లాహ్ మిమ్మల్ని

يَبْنِيْ اٰذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا مِنْ يُّوسُفَ
وَ اٰخِيْهِ وَ لَا تَأْيِسُوْا مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ
اِنَّهٗ لَا يَأْيِسُ مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا
الْقَوْمُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٢٤﴾

فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا يَا يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيْزُ
مَسَّنَا وَ اَهْلَنَا الضُّرُّ وَ جِئْنَا
بِبِضَاعٍ مُّزْجِيَةٍ فَآوِ لَنَا الْكَيْلَ وَ
تَصَدَّقْ عَلَيْنَا اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي
الْمُتَصَدِّقِيْنَ ﴿٢٥﴾

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَّا فَعَلْتُمْ بِيُّوسُفَ
وَ اٰخِيْهِ اِذْ اَنْتُمْ جٰهِلُوْنَ ﴿٢٦﴾

قَالُوْا اِنَّكَ لَآتَى يُّوسُفُ قَالَ اَنَا
يُّوسُفُ وَ هٰذَا اٰخِيْ ۗ قَدْ مَنَّ اللّٰهُ
عَلَيْنَا اِنَّهٗ مِنْ يَتِّقِ وَ يَصْبِرْ فَاِنَّ
اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٢٧﴾

قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ اِثْرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَ
اِنَّ كُنَّا لَخٰطِيْٓيْنَ ﴿٢٨﴾

قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ
يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ ۗ وَ هُوَ اَرْحَمُ

24) చూడండి, 15:56.

25) ధాన్యం కొరకు, ఇది వారి మూడవ ఈజిప్టు ప్రయాణం.

26) ఏవిధంగానైతే యూసుఫ్ (అ.స.) తనను చంపగోరి బావిలోపడవేసిన తన సోదరులను క్షమించారో! అదేవిధంగా మక్కాహ్ విజయం రోజు దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స/అస) తనను చంపగోరిన, తన తెగవారైన, మక్కాహ్ ఖురైషులను క్షమించారు.

క్షమించుగాక! ఆయన కరుణించేవారిలో అందరి కంటే ఉత్తమమైన కారుణ్యమూర్తి!

93. "మీరు నా ఈ చొక్కా తీసుకొని పోయి దానిని నా తండ్రి ముఖం మీద వేయండి. అతనికి దృష్టి వస్తుంది. మరియు మీరు మీ కుటుంబంవారి నందరినీ నా వద్దకు తీసుకొనిరండి."

94. ఆ బిడారం (ఈజిప్టు నుండి) బయలుదేర గానే వారి తండ్రి అన్నాడు: "మీరు నన్ను బుద్ధి నశించిన ముసలివాడు అన్నా! నిశ్చయంగా నాకు యూసుఫ్ సువాసన వస్తోంది."

95. (అతని దగ్గర ఉన్న వారు) అన్నారు: "అల్లాహ్ లోడు! నిశ్చయంగా, నీవు నీ పూర్వపు పొరపాటులోనే పడి ఉన్నావు."

96. ఆ తరువాత శుభవార్త తెలిపేవాడు వచ్చి, (యూసుఫ్ చొక్కాను) అతని ముఖం మీద వేయగానే అతని దృష్టి తిరిగి వచ్చేసింది. (అప్పుడు) అతను అన్నాడు: "ఏమీ నేను మీలో అనలేదా? 'మీకు తెలియనిది నాకు అల్లాహ్ ద్వారా తెలుస్తుందని?'"

97. వారన్నారు: "ఓ మా నాన్నా! మా పాపాల క్షమాపణకై (అల్లాహ్ ను) ప్రార్థించు. నిశ్చయంగా, మేము అపరాధులము."

98. అతను అన్నాడు: "మిమ్మల్ని క్షమించమని నేను నా ప్రభువును ప్రార్థించగలను. నిశ్చయంగా, ఆయన క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత!"

99. తరువాత వారందరూ యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్ళినప్పుడు, అతను తన తల్లిదండ్రులకు²⁷

الرَّحِيمِينَ ﴿٢٧﴾

إِذْهَبُوا بِقَبِيصِي هَذَا فَالْقُوهُ عَلَى

وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بِصَيِّرًا ۖ وَ اتُونِي

بَاهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٢٨﴾

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعَيْرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي

لَأَجِدُ رَيْحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَن تَفْتَدُونِي ﴿٢٩﴾

قَالُوا تالله إنك لفي ضللك

القدريم ﴿٣٠﴾

فَلَمَّا أَن جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَى

وَجْهِهِ فَارْتَدَّتْ بِصَيِّرًا ۖ قَالَ الْمَأْمُوقِلُ

لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا

تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا

كُنَّا خَطِيئِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ

هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٣٣﴾

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَى إِلَيْهِ

أَبُوهُ وَ قَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ

27) యూసుఫ్ ('అ.స.) మరియు బెన్యామీన్ తల్లి రాచెల్ (Rachel), బెన్యామీన్ పుట్టిన తరువాత మరణించింది. కావున ఇక్కడ అతని తండ్రితో పాటు వచ్చిన ఆమె అతని తల్లి చెల్లెలు. తల్లి మరణించిన తరువాత య'అఖూబ్ ('అ.స.) ఆమె చెల్లెను వివాహమాడారని, కొందరు వ్యాఖ్యాతలు అంటారు. (ఫ'త్త్ అల్-ఖుదీర్). కాని ఇమామ్ ఇబ్నె-జరీర్ 'తబరీ (రహ్మా) అభిప్రాయమేమిటంటే, యూసుఫ్ ('అ.స.) తల్లి బ్రతికి ఉండెను. ఆమె తన భర్తవెంట వచ్చింది. (ఇబ్నె-కసీర్)

స్థానమిచ్చి అన్నాడు: "ఈజిప్టులో ప్రవేశించండి. అల్లాహ్ కోరితే మీకు సుఖశాంతులు దొరుకుతాయి."

100. మరియు అతను తన తల్లిదండ్రులను సింహాసనం మీద కూర్చోబెట్టుకున్నాడు. మరియు వారందరూ అతని ముందు సాష్టాంగపడ్డారు. 28 మరియు (యూసుఫ్) అన్నాడు: "ఓ నా తండ్రి! నేను పూర్వం కన్న కలయొక్క భావం ఇదేకదా! నాప్రభువు వాస్తవంగా దానిని సత్యంచేసిచూపాడు. మరియు వాస్తవంగా నన్ను చెరసాల నుండి బయటికితీసి కూడా నాకు ఎంతో మేలుచేశాడు; నాకూ మరియు నా సోదరుల మధ్య వైతాను విరోధం కలిగించిన తరువాత(ఇప్పుడు)మిమ్మల్ని ఎడారి నుండి (ఇక్కడకు) తెచ్చాడు. 29 నిశ్చయంగా, నా ప్రభువు సూక్ష్మగ్రాహి, తానుకోరినది యుక్తితో నెరవేర్చుతాడు. నిశ్చయంగా, ఆయన సర్వజ్ఞుడు, మహా వివేకవంతుడు. (1/4)

101. * "ఓ నా ప్రభూ! నీవు నాకు వాస్తవంగా రాజ్యాధికారాన్ని ప్రసాదించావు మరియు నాకు స్వప్ననిర్వచన జ్ఞానాన్ని కూడా ప్రసాదించావు. నీవే భూమ్యాకాశాలకు మూలాధారుడవు. మరియు ఇహ-పరలోకాలలో నీవే నా సంరక్షకుడవు. నీకు విధేయునిగా (ముస్లింగా) ఉన్న స్థితిలోనే నన్ను మరణింపజేయి. మరియు నన్ను సద్వర్తనులలో కలుపు."

102. (ఓప్రవక్తా!) మేము నీకు దివ్యజ్ఞానం (వహీ) ద్వారా అవతరింపజేసిన ఈగాథ అగోచర విషయాలలోనిది. ఎందుకంటే, వారందరూ కలసి కుట్రలుపన్ని, నిర్ణయాలు చేసినప్పుడు, నీవు

اللَّهُ آمِنِينَ ﴿٢٨﴾

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ
سُجَّدًا ۖ وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ
رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ ۖ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي
حَقًّا ۖ وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي
مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ
مِنْ بَعْدِ ۚ إِنَّ تَنَزُّعَ الشَّيْطَانِ بَيْنِي
وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ
إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٢٩﴾

رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي
مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۖ فَاطِرَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَنْتَ وَرَبِّي فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ تَوَفَّقِي ۖ مَسْلَمًا
وَالْحَقِّقِي بِالصَّلَاةِ ﴿٣٠﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ
وَهُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٣١﴾

28) ఈ సాష్టాంగం కేవలం ఒకరి పట్ల ఉన్న గౌరవాన్ని చూపటానికి చేసింది. ఈ విధంగా గౌరవం చూపడం య'అఖూబ్ ('అ.స.) ఫరీయత్లో అనుమతింపబడివుండెను. కాని ముహమ్మద్ (స'అస)ఫరీయత్లో గౌరవార్థంకూడాఎవరి ముందైనా సాష్టాంగంచేయటం ధర్మసమ్మతంకాదు.

29) ఈజిప్టులో పోల్సితే ఆ కాలంలో కానాన్ ఒక ఎడారి మాదిరిగానే ఉండెను. అల్-బద్వు: ఎడారి, (చూ. 12:100); అల్-బాదు: ఎడారివాసుడు, (చూ. 22:25); బాదున్ బ.వ: ఎడారి వాసులు (చూ. 33:20). అల్-అ'అరాబ్ అంటే, కూడా ఎడారివాసులు (బద్వు: చూ. 9:90).

అక్కడ వారితో బాటు లేవు.³⁰

103. మరియు నీవు ఎంతకోరినా, వీరిలో చాలా మంది విశ్వసించే వారు కారు.³¹

104. మరియు నీవు వారినీ దీని (హితబోధ) కొరకు ఎలాంటి ప్రతిఫలాన్ని అడగటంలేదు. ఇది సర్వలోకాలవారికి కేవలం ఒక హితబోధ మాత్రమే.

105. మరియు ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో ఎన్ని సూచనలను వారు చూస్తూ ఉన్నారు. అయినా వారు (వాటిని గమనించ లేక) వాటి నుండి ముఖం త్రిప్పుకుంటున్నారు.

106. మరియు వారిలో చాలా మంది అల్లాహ్ ను విశ్వసించికూడా, ఆయనకు సాటి కల్పించే వారున్నారు.³²

107. ఏమిటి? అల్లాహ్ శిక్ష తమను క్రమ్ముకో కుండా, వారు సురక్షితంగా ఉండగలరని, వారు భావిస్తున్నారా? లేదా వారికి తెలియకుండానే అకస్మాత్తుగా (అంతిమ) ఘడియ రాదని వారు భావిస్తున్నారా?

وَمَا أَكْتَرُ النَّاسِ وَ لَوْ حَرَصْتَ

بِهِمْ مِّنِينَ ۝

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ

إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ۝

وَكَأَيِّن مِّن آيَةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَ

الْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا

مُعْرِضُونَ ۝

وَمَا يُوَسِّوْنَ إِلَّا بِاللَّهِ إِيَّاهُ وَهُمْ

مُشْرِكُونَ ۝

أَفَأَمِنُوا إِنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِّن

عَدَابِ اللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً

وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝

30) ఇక్కడ అల్లాహ్ (సు.త.) విశదీకరించేది ఏమిటంటే, కొందరు సత్య-తిరస్కారులు నింద మోపి నట్లు ఈ విషయాలు ముహమ్మద్ ('స'అస) ఎవరితోనో విని నేర్చుకున్నవి కావు. ఎందుకంటే ఇవి క్రైస్తవుల మరియు యూదుల కథలకు బిన్నంగా ఉన్నాయి. ఇంకా అల్లాహ్ (సు.త.) ఇక్కడ సాక్ష్యమిస్తున్నాడు: "ఇవి దైవప్రవక్త ('స'అస)కు బోహా ద్వారా తెలుపు తున్నాను," అని. మరొక విషయం ఏమిటంటే ప్రవక్తలకు అల్లాహ్ (సు.త.) తెలిపినది తప్ప, అగోచరవిషయాల జ్ఞానం ఉండదు. ఇంకా ఇతర చోట్లలో కూడా అల్లాహ్ (సు.త.) అన్నాడు: "మేము తెలిపినది తప్ప ఓ ముహమ్మద్ ('స'అస)! నీకు అగోచరవిషయాల జ్ఞానంలేదు." (చూ. 3:17, 44; 28:45-46; 38:69-70).

31) అల్లాహ్ (సు.త.) తన ప్రవక్తల ద్వారా, ప్రజలకు గడిచిన వారి వృత్తాంతాలు తెలిపి గుణపాఠం నేర్చుకొని, సత్యధర్మం (ఇస్లాం) మీద ఉండాలని బోధించాడు. అయినా ప్రజలు వాటిని కేవలం కాలక్షేపానికి మాత్రమే విన్నట్లు వింటున్నారు. గుణపాఠం నేర్చుకొని సత్య ధర్మాన్ని అవలంబించేవారు తక్కువ!

32) చాలా మంది ముష్టికీలు భూమ్యాకాశాల సృష్టికర్త మరియు షోషకుడు, అయిన అల్లాహ్ (సు.త.)ను మాత్రమే నమ్ముతారు. అయినా తమ ఆరాధనలలో ఆయనకు సాటికల్పిస్తారు. దర్గాకు షోయి మన్నతులు చేసేవారి విషయం కూడా ఇలాంటిదే.

108. (వారిలో) అను: "ఇదే నా మార్గం. నేనూ మరియు నన్ను అనుసరించే వారూ, నిశ్చిత జ్ఞానంతో మిమ్మల్ని అల్లాహ్ వైపునకు పిలుస్తున్నాము. మరియు అల్లాహ్ సర్వ లోపాలకు అతీతుడు మరియు నేను ఆయనకు సాటికల్పించే వారిలోని వాడనుకాను!"

109. మరియు మేము నీ కంటి పూర్వం దివ్యజ్ఞానం (వహీ) ఇచ్చి పంపిన వారందరూ పురుషులే, ³³ వారూ నగరవాసులలోని వారే. ఏమీ? వీరు భూమిలో సంచారం చేయలేదా, తమ పూర్వీకుల గతి ఏమయిందో చూడటానికి? దైవభీతి గలవారికి పరలోక వాసమే ఎంతో మేలైనది. ఏమీ? మీరిది అర్థంచేసుకోలేరా?

110. తుదకు ప్రవక్తలు నిరాశులయ్యారు మరియు వారు వాస్తవానికి (ప్రజల ద్వారా) అబద్ధీకులని తిరస్కరించబడ్డారని బావించి నప్పుడు వారికి (ప్రవక్తలకు) మా సహాయం లభించింది కాబట్టి మేము కోరిన వాడు రక్షించబడ్డాడు. మరియు మా శిక్ష అపరాధులైన జాతి వారిపై నుండి తొలగింపబడదు.

111. వాస్తవానికి, వారి గాథలలో బుద్ధి మంతులకు గుణపాఠముంది. ఇది (ఈ ఖుర్ఆన్) కల్పితగాథ కాదు. కాని ఇది ఇంతవరకు వచ్చిన గ్రంథాలలో మిగిలివున్న సత్యాన్ని ధృవీకరిస్తుంది మరియు ప్రతి విషయాన్ని వివరిస్తుంది. మరియు ఇది విశ్వసించేవారికి మార్గదర్శిని మరియు కారుణ్యం కూడాను.

*****

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي ۖ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِيَ إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ ۗ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ وَ لَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَنْ نَشَاءُ ۗ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١١٠﴾

لَقَدْ كَانَ فِي قَصصِهِمْ عِبْرَةً لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۗ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَ تَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ ۗ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

33) ఇక్కడ, ప్రవక్తలందరూ పురుషులే, అని విశదీకరించబడింది. స్త్రీలకు ప్రవక్తపదవి ఇవ్వబడలేదు. మరొక విషయం విశదమయ్యేదేమిటంటే, ప్రవక్తలందరూ అహ్మలల్ ఖుర్రా - పురవాసులే కానీ అహ్మలల్ బాదియిహ్ - సహారావాసులు (పల్లెటూరువాసులు) కారు. ***

13. సూరహ్ అర్-ర'అద్

سُورَةُ الرَّعْدِ

ర'అదున్: ఉరుము, మేఘగర్జన, లేక విడుగు. ఈ సూరహ్ మదినహాల్ అవతరింపజేయబడింది. అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశం: "నిశ్చయంగా, ఒక జాతివారు తమ స్థితిని తాము మార్చుకోనోతీవరకు, అల్లాహ్ వారి స్థితిని మార్చడు!" (ఆయత్ 13:11). 43 ఆయాతులున్న ఈ సూరహ్ పేరు 13వ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. అలిఫ్-లామ్-మీమ్-రా: ఇవి ఈ గ్రంథ (ఖుర్ఆన్) ఆయాతులు. మరియు ఇది నీ ప్రభువు తరపు నుండి, నీవై అవతరింపజేయబడిన సత్యం! అయినా చాలా మంది విశ్వసించటం లేదు.

2. మీరు చూస్తున్నారు కదా! ఆకాశాలను స్తంభాలు లేకుండా నిలిపిన ఆయన, అల్లాహ్‌యే! ఆ తరువాత ఆయన, తన సింహాసనాన్ని ('అర్షాదు) అధిష్టించాడు. మరియు ఆయన సూర్య-చంద్రులను తన నియమానికి బద్ధులుగా చేశాడు. ప్రతి ఒక్కటి తన నిర్దిష్టకాలలో (తన పరిధిలో) పయనిస్తూ ఉంటుంది.¹ ఆయన అన్ని వ్యవహారాలను నడిపిస్తూ, తన సూచనలను వివరిస్తున్నాడు; బహుశా! (ఈ విధంగానైనా) మీరు మీ ప్రభువును కలుసుకోవలసి ఉందనే విషయాన్ని నమ్ముతారేమోనని.

3. మరియు ఆయనే భూమిని విశాలంగా చేసి దానిలో స్థిరమైన పర్వతాలను మరియు నదులను నెలకొల్పాడు. అందులో ప్రతి రకమైన ఫలాన్ని, రెండేసి (ఆడ-మగ) జతలుగా చేశాడు.² ఆయనే రాత్రిని పగటిమీద కప్పాడు. నిశ్చయంగా వీటన్నింటిలో ఆలోచించేవారి కొరకు సూచనలున్నాయి.

4. మరియు భూమిలో వేర్వేరు రకాల (నేలలు) ఒక దానికొకటి ప్రక్క-ప్రక్కన ఉన్నాయి మరియు

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِي تَلْكَ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ
اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ
وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشَى الْبَيْلَ النَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ
وَفِي الْأَرْضِ قَطْعٌ مُّتَجَوِّرَاتٍ وَجَنَّتْ

1) చూడండి, 36:38, 39 మరియు 7:54.

2) వృక్షకోటిలో కూడా ఆడ-మగ అంతరం ఉంది. సాధారణంగా ఆడ-మగ అంగాలు ఒకే పువ్వులో ఉంటాయి. ఉదా: మామిడి. కొన్ని ఒకే వృక్షంమీద వేర్వేరు పువ్వులలో ఉంటాయి. ఉదా: దోసటిగ. మరికొన్ని వేర్వేరు వృక్షాలపై ఉంటాయి. ఉదా: ఖర్జూరపు చెట్టు.

ద్రాక్ష తోటలు, పంటపొలాలు మరియు ఖర్జూరపు చెట్లు, కొన్ని ఒక్కొక్కటిగానూ, మరికొన్ని గుచ్చలు గుచ్చలు (జతలు) గానూ ఉన్నాయి. ³ వాటన్నిటికీ ఒకే నీరు పారుతుంది, కాని తినటానికి వాటి రుచులు, ఒకటి మరొక దాని కంటే ఉత్తమమైనదిగా ఉన్నట్లు చెశాము. నిశ్చయంగా, వీటన్నింటిలో అర్థంచేసుకోగల వారి కొరకు ఎన్నో సూచనలున్నాయి. ⁴ (3/8)

5. * ఇది నీకు ఆశ్చర్యకరంగా ఉంటే, వారి ఈ మాట అంతకంటే ఆశ్చర్యకరమైనది: "ఏమీ? మేము మట్టిగా మారిపోయిన తరువాత కూడా వాస్తవంగా మరల క్రొత్తగా సృష్టించబడతామా?" అలాంటివారే తమ ప్రభువును తిరస్కరించిన వారు. అలాంటివారి మెడలలో సంకెళ్ళు వేయబడి ఉంటాయి. ⁵ మరియు అలాంటివారే నరక వాసులు. అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

6. మరియు వారు మేలుకు ముందు కీడును (తెమ్మని) నిన్ను తొందరపెడుతున్నారు. ⁶ మరియు వారికి పూర్వం అనేక ఉదాహరణలు గడిచాయి. మరియు వారు దుర్మార్గం చేసి నప్పటికీ! ⁷ నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు ప్రజల యెడల క్షమాశీలుడు. మరియు నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు శిక్షించటంలో కూడా చాలా కఠినుడు. ⁸

7. మరియు సత్యతిరస్కారులు అంటున్నారు: "అతని పై అతని ప్రభువు తరపు నుండి ఏదైనా ఒక అద్భుత సంకేతం ఎందుకు అవతరింపజేయ బడలేదు?" ⁹ వాస్తవానికి నీవు కేవలం హెచ్చరిక చేసేవాడవు మాత్రమే! మరియు ప్రతి జాతికి ఒక

مِّنْ أَعْنَابٍ وَرِزْقٍ وَنَخِيلٍ صِنَوَانٍ
وَغَيْرِ صِنَوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَ
نُفِضَ لِبَعْضِهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْكُلِّ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣﴾
وَإِنْ تَعْجَبَ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ ۖ إِذَا
كُنَّا تُرَابًا ۖ إِنَّا لَنَعْلَمُ خَلْقَ جَدِيدٍ
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ رَبِّهِمْ ۖ وَ
أُولَٰئِكَ الْأَغْلَىٰ فِي أَعْنَاقِهِمْ ۖ وَأُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤﴾
وَ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ
الْحَسَنَةِ ۖ وَ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ
الْمِثْلُ ۖ وَ إِنَّ رَبَّكَ لَدُوٌّ مَّغْفِرٌ
لِّلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ ۖ وَ إِنَّ رَبَّكَ
لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥﴾
وَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ لَا أُنزِلَ
عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ ۖ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ
لِّكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ﴿٦﴾

3) కొన్ని చెట్లు ఒకే కాండం గలవి. మరికొన్ని శాఖలు గలవి ఉన్నాయి.

4) చూడండి, 6:99 మరియు 141.

5) చూడండి, 34:33, 36:8.

6) చూడండి, 6:57-58; 8:32.

7) చూడండి, 35:45.

8) చూడండి, 6:47; 7:167; 15:49-50, 10:11.

9) చూడండి, 6:7,111; 10:96-97 మరియు 13:31.

మార్గదర్శకుడు వచ్చి ఉన్నాడు. ¹⁰

8. అల్లాహ్ కు, ప్రతి స్త్రీ తన గర్భంలోదాల్చింది ¹¹ మరియు గర్భకాలపు హెచ్చుతగ్గులు ¹² కూడా బాగా తెలుసు. ప్రతిదానికి ఆయన దగ్గర ఒక పరిమాణం (నిర్ణయింపబడి) ఉంది.

9. ఆయన అగోచర మరియు గోచర విషయా లన్నింటినీ ఎరిగిన వాడు. మహనీయుడు, ¹³ సర్వోన్నతుడు. ¹⁴

10. మీలో ఒకడు తన మాటను రహస్యంగా చెప్పినా, లేక దానిని బహిరంగంగా చెప్పినా మరియు ఒకడు రాత్రి చీకటిలో దాగి ఉన్నా లేక పగటి వెలుగులో తిరుగుతూ ఉన్నా, (అల్లాహ్ దృష్టిలో) అంతా సమానమే (ఒకటే)! ¹⁵

11. ప్రతివాని ముందూ వెనుకూ ఆయన నియ మించిన, ఒకరివెంట ఒకరు వచ్చే ¹⁶ కావలివారు (ద్వైవదూతలు) ఉన్నారు. వారు అల్లాహ్ ఆజ్ఞానుసారం అతనిని (మనిషిని) కాపాడుతూ ఉంటారు. నిశ్చయంగా ఒక జాతివారు తమ స్థితిని తాము మార్చుకోనంత వరకు, అల్లాహ్ వారి స్థితిని మార్చడు. ¹⁷ అల్లాహ్ ఒక జాతి వారికి

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيصُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِقَدَرٍ ۝
 عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ ۝
 الْبُتُّعَالِ ۝
 سَوَاءٌ مِّنْكُمْ مَّنْ أَسَرَ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ۝
 لَهُ مَعْقِبَاتٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ۝ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ

10) చూడండి, 35:24, 6:131.
 11) *అల్-హామిలు*: Bear, Carry, అంటే కలిగిఉండు, సహించు, మోయు, వహించు, భరించు, వెట్టుకొను. ఇక్కడ స్త్రీ గర్భంలో ఉన్న శిశువు యొక్క స్వభావం, లక్షణాలు, అదృష్టం, వయస్సు అని అర్థం.
 12) *అల్-గిదుల్ అల్-హోమ్*: Fall short, Absorb, అంటే గర్భకాలపు హెచ్చుతగ్గులు.
 13) *అల్-కబీర్ (38): The Greatest, మహనీయుడు* [=అల్-అజమ్ (34), సర్వోత్తముడు] The Incomparably Great, మహత్త్వం, ప్రభావం, ప్రతాపం గలవాడు, గొప్పదనానికి సరోవరం. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు. చూ. 22:62, 31:30.
 14) *అల్-ముత'అలి (78): The Sublime, సర్వోన్నతుడు*. Most High, He who is higher than every (other) high one. అందరికంటే అత్యున్నతుడు. ఖుర్ఆన్ లో ఇక్కడ మాత్రమే ఒకసారి వచ్చింది. *అల్-అలియుద్ (37), మహోన్నతుడు*, చూ. 2:255. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు.
 15) ఈ తాత్పర్యం ముహమ్మద్ జానాగడి గారి అనువాదాన్ని అనుసరించి ఉంది. అంటే అల్లాహ్ (సు.త.)కు అంతా తెలుస్తుంది. ఆయన నుండి దాగింది ఏదీ లేదు.
 16) అంటే ఎడతెగకుండా ఒకరి తరువాత ఒకరు రాత్రింబవళ్ళు కాపలా ఉంటారు.
 17) చూడండి, 8:53.

కీడు చేయదలస్తే దానిని ఎవ్వరూ అలగించలేరు. మరియు వారికి ఆయన తప్ప మరొక స్నేహితుడు (అదుకునేవాడు) లేడు.

12. ఆయనే! మీకు భయం మరియు ఆశ కలిగించే మెరుపులను చూపుతున్నాడు. మరియు ఆయనే నీళ్ళలో బరువెక్కిన మేఘాలను పుట్టిస్తున్నాడు.

13. మరియు ఉరుము ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతుంది, ఆయన స్తోత్రం చేస్తుంది; మరియు ధైవదూతలు కూడా ఆయనభయంతో (ఆయన స్తోత్రం చేస్తూ ఉంటారు)!¹⁸ మరియు ఆయన పెళ పెళమనే ఉరుములను పంపి, వాటిద్వారా తాను కోరిన వారిని శిక్షిస్తాడు. అయినా వీరు (సత్య-తిరస్కారులు) అల్లాహ్ ను గురించి వాదులాడుతున్నారు. మరియు ఆయన అద్భుత యుక్తిపరుడు.¹⁹

14. ఆయనను ప్రార్థించటమే విద్యుక్త ధర్మం. ఆయనను వదలి వారు ప్రార్థించేవి (ఇతర శక్తులు) వారికి ఏవిధమైన సమాధానమివ్వలేవు. అది (వాటిని వేడుకోవడం): ఒకడు తన రెండుచేతులు నీటివైపుకు వంచి అది (నీరు) నోటిదాకా రావాలని ఆశించటమే! కాని అది అతని (నోటి వరకు) చేరదు కదా! (అలాగే) సత్య-తిరస్కారుల ప్రార్థనలన్నీ వ్యర్థమైపోతాయి.

15. మరియు భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న ప్రతి వస్తువు ఇష్టంగానో అయిష్టంగానో అల్లాహ్ కు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేస్తూ ఉంటుంది. మరియు వాటి నీడలు కూడా ఉదయం మరియు సాయంత్రం (సాష్టాంగం చేస్తూ ఉంటాయి).²⁰ (సజ్జా)

سُوْرًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ ۗ وَ مَا لَهُمْ مِّنْ

دُوْنِهِ مِنْ وَّالٍ ۝۱۱

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَ

طَمَعًا ۗ يُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ۝۱۲

وَ يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ ۗ وَالْمَلِكَةُ

مِّنْ خِيْفَتِهِ ۗ وَ يُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ

فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَّشَاءُ ۗ وَ هُمْ

يُجَادِلُوْنَ فِي اللّٰهِ ۗ وَ هُوَ شَدِيْدٌ

الْبَحَالِ ۝۱۳

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ ۗ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ

مِّنْ دُوْنِهِ لَا يَسْتَجِيْبُوْنَ لَهُمْ

بَشِيْرًا ۗ اِلَّا كِبَابِسِطٍ كَفِّيْهِ اِلَى الْمَاءِ

لِيَبْلُغَ فَاَهُ ۗ وَ مَا هُوَ بِبَالِغِهِ ۗ وَ مَا

دَعَاءُ الْكَافِرِيْنَ اِلَّا فِي ضَلٰلٍ ۝۱۴

وَ لِلّٰهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَ

الْاَرْضِ طَوْعًا وَ كَرْهًا ۗ وَ ظِلُّهُمْ

بِالْغُدُوِّ وَالْاَصَالِ ۝۱۵

18) చూడండి, 17:44.

19) ఫదిదుల్-మిహాల్: ఖుర్ఆన్ లో ఈ వాక్యం కేవలం ఇక్కడే ఒకేసారి వచ్చింది. మిహాల్: Cotrivance, అంటే యుక్తి, కల్పన, తంత్రం, పన్నుగడ, కుట్ర, ఉపాయం మొదలైనవి. ఫదిద్: Severe, Strong కఠిన, తీవ్ర, దృఢ, బలం, అద్భుత, ఘనమైనది.

20) చూడండి, 16:48-49 మరియు 22:18. భూమి తన చుట్టూ తాను తిరగటం వల్ల రాత్రి-బయళ్ళు వస్తాయి. సూర్య-చంద్రులు కూడా గమనంలో ఉన్నాయి. ఇదంతా అల్లాహ్ (సు.త.)

16. ఇలా అడుగు: "భూమ్యాకాశాలకు ప్రభువు ఎవరు?" నీవే ఇలా జవాబివ్వు: "అల్లాహ్!" తరువాత ఇలా అను: "అయితే మీరు ఆయనను వదలి తమకుతాము మేలుగానీ, కీడుగానీ చేసుకోలేని వారిని, మీకు సహాయకులుగా (సంరక్షకులుగా) ఎన్నుకుంటారా?" ఇంకా ఇలా అడుగు: "ఏమీ? గ్రుడ్డివాడు మరియు చూడ గలిగేవాడూ సమానులు కాగలరా? లేక అంధకారాలు మరియు వెలుగు సమానమేనా? లేక వారు (అల్లాహ్ కు) సాటి-కల్పించిన వారు కూడా అల్లాహ్ సృష్టించినట్లు ఏమైనా సృష్టించారా అందువలన సృష్టి విషయంలో వారికి సందేహం కలిగిందా?" వారితో అను: "అల్లాహ్ యే ప్రతి దానికి సృష్టికర్త. ²¹ మరియు ఆయన అద్వితీయుడు, ప్రబలుడు (తన సృష్టిపై సంపూర్ణ అధికారం గలవాడు)." ²²

17. ఆయన (అల్లాహ్) ఆకాశం నుండి నీరు కురిపించగా (ఎండిపోయిన) సెలయెళ్ళు తమ తమ పరిమాణాలకు సరిపడేలా ²³ ప్రవహింప సాగుతాయి. అప్పుడు వరద (ఉపరితలం మీద) నురుగులు ఉబ్బివస్తాయి. మరియు అగ్నిని రగిలించి నగలు, పాత్రలు చేసేటప్పుడు కూడా కరిగించే లోహాల మీద కూడా అదేవిధంగా నురుగులు వస్తాయి. ²⁴ ఈ విధంగా అల్లాహ్ సత్యమేదో అసత్యమేదో పోల్చి వివరిస్తున్నాడు. ఎందుకంటే నురుగంతా ఎగిరిపోతుంది, కాని మానవులకు లాభదాయకమైనది భూమిలో మిగులుతుంది. ఈ విధంగా అల్లాహ్ ఉదాహరణలను వివరిస్తున్నాడు. ²⁵

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ قُلِ اللّٰهُ قُلْ اَفَاَتَّخَذْتُمْ مِنْ دُوْنِهٖ اَوْلِيَاءَ لَا يَبْلُغُوْنَ لِاَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَّ لَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَ الْبَصِيْرُ اَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمٰتُ وَ النُّوْرُ اَمْ جَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوْا كَخَلْقِهٖ فَتَشٰبَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَّ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿١٦﴾

اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَسَالَتْ اَوْدِيٰتُهٗ بِقَدْرِهَا فَاٰخْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَّابِيًا وَّ مِمَّا يُوقِدُوْنَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ جَلِيۡةٍ اَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِّثْلُهٗ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَحْقَ وَّ الْبَاطِلُ فَاَمَّا الرُّبْدُ فَيَرْبُذُهٗ جُفَاءً وَّ اَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُتُ فِي الْاَرْضِ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ ﴿١٧﴾

అదేశంలో జరుగుతోంది. కాబట్టి నీడలుకూడా ఉదయం మరియు సాయంత్రం పొడంగా ఉండి మధ్యాహ్నం చిన్నదవటం కూడా అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశాలను అనుసరించటమే!

21) అల్-ఖాలిఖు (12): *The Creator*, సృష్టికర్త. అల్లాహ్ (సు.త.)యే ఏ నమూనా లేకుండా క్రొత్తగా సృష్టించేవాడు. ఆయన (సు.త.) ఏదైనా చేయటానికి పూనుకున్నప్పుడు దానిని: 'అయిపో' అని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. అంటే అది అయిపోతుంది. చూ. 6:102 మరియు 2:117.

22) అల్-వాహిద్ అల్-ఖుష్ఫ్ లకు చూడండి, 12:39.

23) *బి ఖదదిహ్*: తమ తమ పరిమాణాన్ని బట్టి పూర్తిగా నిండి.

24) పారే నీటిపై వచ్చే నురుగు గానీ, వెండి, బంగారు కరిగించినప్పుడు వచ్చే నురుగు గానీ, మాలిన్యాలే. అవి ఎగిరిపోతాయి. మరియు అసలే క్రింద మిగిలిపోతుంది.

25) చూడండి, 24:39-40.

18. తమ ప్రభువుసందేశాన్ని స్వీకరించిన వారికి మంచిప్రతిఫలంఉంటుంది. మరియు ఆయన సందేశాన్ని స్వీకరించని వారి దగ్గర భూమిలో ఉన్న దంతా మరియు దానిలో పాటు దానికి సమానంగా ఉన్నా, వారు అదంతా పరిహారంగా ఇవ్వదలచు కున్నా (అది స్వీకరించబడదు).²⁶ అలాంటి వారి లెక్క దారుణంగా ఉంటుంది. మరియు వారి ఆశ్రయం నరకమే. మరియు అది ఎంతో దుర్భరమైన విరామ స్థలము. (1/2)

19. * ఏమీ? నీ ప్రభువు నుండి నీపై అవతరింపజేయబడినది (ఈ సందేశం) సత్యమని తెలుసుకున్నవాడు, గ్రుడ్డివానితో సమానుడా? నిశ్చయంగా, బుద్ధిమంతులే ఇది (ఈ విషయం) గ్రహించగలరు.

20. వారే, ఎవరైతే అల్లాహ్‌తో చేసిన వాగ్దానం పూర్తిచేస్తారో మరియు తమ వాగ్దానాన్ని భంగపరచారో!²⁷

21. మరియు ఎవరైతే అల్లాహ్ కలుపమని ఆజ్ఞాపించిన వాటిని కలుపుతారో!²⁸ మరియు తమ ప్రభువుకు భయపడుతారో మరియు దారుణంగా (ఖచ్చితంగా) తీసుకోబడే లెక్కకు భయపడుతారో!

22. మరియు ఎవరైతే తమప్రభువు ప్రీతి కొరకు సహనం వహించి²⁹ మరియు నమాజ్ స్థాపించి³⁰ మరియు మేము ప్రసాదించిన ఉపాధి నుండి రహస్యంగా మరియు బహిరంగంగా (అల్లాహ్ మార్గంలో) ఖర్చుచేస్తూ, చెడును మంచి ద్వారా పారద్రోలుతూ ఉంటారో,³¹ అలాంటి వారికే ఉత్తమ

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْحُسْنَىٰ
وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ
لَهُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ
مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ
الْحِسَابِ ۗ وَمَأْوَهُمْ جَهَنَّمُ ۗ وَ
بئس المهادًا ﴿١٨﴾

أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ
رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ ۗ إِنَّمَا
يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ يُؤْفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَ لَا
يَنْقِضُونَ الْعِثَاقَ ﴿٢٠﴾

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَن
يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ
سُوءَ الْحِسَابِ ﴿٢١﴾

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ
وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ أَنْفَقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَ عَلَانِيَةً وَ يَدْرَعُونَ
بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ

26) చూడండి, 3:91; 10:54.

27) చూడండి, 5:1.

28) చూడండి, 8:75.

29) అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞను పాటించటం మరియు పాపాల నుండి తప్పించుకోవటం ఒక సహనం. మరియు బాధలలో, ఆపదలలో సహనంవహించటం రెండవది. సత్పురుషులు ఈ రెండు రకాల సహనాన్ని వహిస్తారు.

30) నమాజ్ స్థాపించటంఅంటే నమాజ్ను దానిసమయంలో, భయభక్తులలో సరిగ్గా సలపటం.

31) వారు, ఎవరికైతే చెడు సంభవిస్తే దానికి బదులుగా మంచి చేస్తారో లేక మన్నించి సహనం వహిస్తారో. చూడండి, 41:34.

పరలోకగృహం ప్రతిఫలంగా ఉంటుంది.

23. శాశ్వతంగా ఉండే ఉద్యానవనాలలో³² వారు మరియు వారితో పాటు సద్వర్తనులైన వారి తండ్రి-తాతలు వారి సహవాసులు (అ'జ్వాబీ) మరియు వారి సంతానం కూడా ప్రవేశిస్తారు.³³ మరియు ప్రతి ద్వారం నుండి దేవదూతలు వారి (స్వాగతం) కొరకు వస్తారు.

24. (దేవదూతలు అంటారు): "మీ సహనానికి, ఫలితంగా ఇప్పుడు మీకు శాంతి కలుగుగాక (సలాం)! ఇక ఈ అంతిమ (పరలోక) గృహం ఎంతో సౌఖ్యదాయక మైనది!"

25. మరియు అల్లాహ్‌తో ఒడంబడిక చేసుకున్న తరువాత తమ వాగ్దానాన్ని భంగంచేసేవారు మరియు అల్లాహ్: 'కలపండి, అని ఆదేశించిన వాటిని త్రొవ్వేవారు మరియు భూమిలో కల్లోలం రెకెత్తించేవారు! ఇలాంటి వారందరికీ ఆయన శాపం (బహిష్కారం) ఉంటుంది మరియు వారికి (పరలోకంలో) బహుచెడ్డ నివాసముంటుంది.

26. అల్లాహ్ తాను కోరినవారికి జీవనోపాధి పుష్కలంగా ప్రసాదిస్తాడు మరియు (తాను కోరిన వారికి) పరిమితం చేస్తాడు.³⁴ మరియు వారు ఇహలోక జీవితంలో సంతోషంగా ఉన్నారు, కాని పరలోక జీవితం ముందు ఇహలోక జీవిత సుఖ సంతోషాలు తాత్కాలిక (తుచ్ఛ) మైనవే!

27. మరియు సత్య-తిరస్కారులు: "అతని (ముహమ్మద్) పై, అతని ప్రభువు తరపు నుండి ఏదైనా ఒక అద్భుత సంకేతం ఎందుకు అవతరింపజేయబడలేదు?"³⁵ అని అంటున్నారు.

32) 'అద్బున్': అంటే శాశ్వతమైన స్వర్గవనాలు.

33) చూడండి, 52:21.

34) అల్లాహ్ (సు.త.) తాను కోరిందిచేస్తాడు. ఇహలోకంలో పుష్కలంగా జీవనోపాధి ఉన్న వాడిలో అల్లాహ్ (సు.త.) సంతోషపడ్డాడని మరియు ఇహలోక జీవితంలో కష్టాలలో ఉన్నవాడిలో అల్లాహ్ (సు.త.) సంతోషపడలేదని, దీని అర్థంకాదు. ఎవరికైనా అత్యధికంగా ధనసంపత్తులు ఇవ్వటం కేవలం అతనిని పరీక్షించటానికే! సత్యధర్మం మీద ఉండి సత్కార్యాలు చేసేవారి సాఫల్యం షొందుతారు.

35) చూడండి, 6:109.

عُقْبَى الدَّارِ ﴿١٣﴾
 جَنَّاتٍ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ
 آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْهَلِكُ
 يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿١٤﴾
 سَلَامٌ عَلَيْهِمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ
 عُقْبَى الدَّارِ ﴿١٥﴾
 وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
 مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ
 يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
 أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿١٦﴾
 اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ
 يَقْدِرُ ۗ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ
 مَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
 مَتَاعٌ ﴿١٧﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ
 عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ

వారితో అను: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని మార్గ-భ్రష్టులుగా వదులుతాడు మరియు పశ్చాత్తాపపడి ఆయన వైపునకు తిరిగి వారికి సన్మార్గం చూపుతాడు."

28. ఎవరైతే విశ్వసించారో, వారి హృదయాలు అల్లాహ్ ధ్యానం వలన తృప్తి పొందుతాయి. జాగ్రత్తగా వినండి! కేవలం అల్లాహ్ ధ్యానమే (స్మరణయే) హృదయాలకు తృప్తినిస్తుంది.

29. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి (ఇహ లోకంలో) ఆనందం, సర్వసుఖాలు ³⁶ మరియు (పర లోకంలో) మంచి గమ్యస్థానం ఉంటాయి.

30. అందుకే (ఓ ముహమ్మద్!) మేము నిన్ను ఒక సమాజం వారి వద్దకు పంపాము - వాస్తవానికి వారికి పూర్వం ఎన్నో సమాజాలు గతించాయి - నీవు నీపై మేము అవతరింపజేసిన దివ్యజ్ఞానం వారికి వినిపించటానికి! ఎందుకంటే వారు తమ కరుణామయుణ్ణి తిరస్కరిస్తున్నారు. ³⁷ వారితో అను: "ఆయనే నా ప్రభువు! ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు! నేను ఆయననే నమ్ము కున్నాను. మరియు ఆయన వైపునకే నేను పశ్చాత్తాపంతో మరలిపోవలసి ఉన్నది."

31. మరియు నిశ్చయంగా, (ఖుర్ఆన్ ను) పఠించటం వలన కొండలు కదలింపబడినా, లేదా దాని వల్ల భూమిచీల్చబడినా లేదా దానివల్ల మృతులు మాట్లాడేటట్లు చేయబడినా! (అవిశ్వాసులు దానిని విశ్వసించరు). వాస్తవానికి సర్వ నిర్ణయాల అధికారం కేవలం అల్లాహ్ కే చెందుతుంది. ³⁸

مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنْابَ ۖ

الَّذِينَ آمَنُوا وَ تَطَبَّيْنُ قُلُوبُهُمْ
بِذِكْرِ اللَّهِ ۖ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطَبَّيْنُ
الْقُلُوبَ ۗ

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كُلُّوبِي لَهُمْ وَ حُسْنُ مَآبٍ ۝

كَذَلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ
مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الذِّكْرَ
أَوْ حَيِّنَا إِلَيْكَ وَ هُمْ يَكْفُرُونَ
بِالرَّحْمَنِ ۖ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابٍ ۝

وَ لَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ
أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كَلِّمَ بِهِ
الْمَوْتَىٰ بَلِ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا ۖ أَفَلَمْ
يَأْتِيسِ الَّذِينَ آمَنُوا أَن لَّو يَشَاءُ اللَّهُ
لَهَدَىٰ

36) 'తూబా: అంటే స్వర్గంలో మంచి స్థానం మరియు దాని భోగభాగాలు.

37) మక్కాహ్ ముప్తీక్లు రహ్మాన్ శబ్దాన్ని తిరస్కరించే వారు. కావున హుద్దెబియా ఒప్పందం రోజు ధైవప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అస): "బిస్మిల్లా హిర్రహ్మా నిర్రహీమ్." అని ఒప్పందం వ్రాయించడం ప్రారంభించినప్పుడు, ఒప్పందం చేసుకోవడానికి వచ్చిన రాయబారి: "అర్-రహ్మాన్ అర్-రహీమ్ను" మేము ఎరుగము "బిస్మిక్ అల్లాహుమ్మ" అని వ్రాయాలి." అని పట్టు పట్టాడు. ఖతాదా (ర'ది. 'అ.) కథనం, 'స. బుఖారీ).

38) ఇబ్నె-కసీ'ర్ (ర'హ్మా) అంటారు: 'ప్రతి దివ్యగ్రంథం ఖుర్ఆన్ అనబడుతోంది.' ఒక 'హదీస్' లో ఉంది: 'దాహ్ద (అ.స.) పశువులను సిద్ధపరచమని ఆజ్ఞాపించి ఆ సమయంలో ఖుర్ఆన్

ఏమీ? ఒకవేళ అల్లాహ్ కోరితే సర్వ మానవులకు సన్మార్గం చూపేవాడని తిలసికూడా విశ్వాసులు ఎందుకు ఆశవదులుకుంటున్నారు? ³⁹ మరియు అల్లాహ్ వాగ్దానం పూర్తి అయ్యేవరకు సత్య-తిరస్కారంలో మునిగి ఉన్న వారిపై, వారి కర్మల ఫలితంగా, ఏదో ఒక ఆపద కలుగుతూనే ఉంటుంది. లేదా అది వారి ఇంట్ల సమీపంలో పడుతూ ఉంటుంది. ⁴⁰ నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని భంగపరచడు.

32. మరియు (ఓ ము'హమ్మద్!) వాస్తవానికి నీకు పూర్వం కూడా చాలా మంది ప్రవక్తలు పరిహసించబడ్డారు, కావున మొదట నేను సత్య-తిరస్కారులకు వ్యవధినిచ్చాను తరువాత వారిని పట్టుకున్నాను. (చూశారా!) నా ప్రతీకారం (శిక్ష) ఎలా ఉండిందో! ⁴¹

33. ఏమీ? ఆయన (అల్లాహ్) ప్రతివ్యక్తి అర్థించే దానిని కనిపెట్టుకుని ఉండేవాడు (మరియు లాభ-నష్టాలు కలుగజేయలేని మీ బూటకపు దైవాలు సరిసమానులా)? అయినా వారు అల్లాహ్ కు భాగస్వాములు (సాటి) కల్పిస్తారు. వారిలో ఇలా ఆను: "(నిజంగానే వారు అల్లాహ్ స్వయంగా నియమించుకున్న భాగస్వాములేఅయితే) వారి పేర్లను తిలుపండి! లేక భూమిలో ఉన్నట్లు ఆయనకు

النَّاسَ جَمِيعًا ۗ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعًا ۚ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْوَعْدَ ۗ

وَلَقَدْ اسْتَهْزَيْتَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَآمَلَيْتَ لِلذَّيْنِ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۗ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ۗ

أَفَمَن هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۗ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلُوبُهُمْ ۗ أَمْرٌ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْرٌ بَظَاهِرٍ مِّنَ الْقَوْلِ

పరనం పూర్తి చేసుకునేవారు. ('స. బు'ఖారీ, కేతాబ్ అల్-అంబియా, బాబ్ ఖాల్ అల్లాహ్ (సు.త.): 'వ ఆత్మీనా దాభూద జబూరా.' ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ అంటే జబూర్ అని అర్థం. ఈ వాక్యపు అర్థం ఏమిటంటే ఒకవేళ ఇంతకు పూర్వం దివ్యగ్రంథం చదువటం వలన కొండలు కదిలిప బడితే (పోడిపోడిగా మారిపోతే), లేక మృతులు మాట్లాడగలిగితే, ఈ ఖుర్ఆన్ లో కూడా అటువంటి లక్షణాలుండేవి. మరికొందరి అభిప్రాయం ఏమిటంటే, ఈ ఖుర్ఆన్ లో ఇటువంటి విశేష లక్షణాలు ఉండినా, ఈ సత్యతిరస్కారులు దీనిని ఏ మాత్రమూ విశ్వసించేవారు కారు. ఎందుకంటే వారిని విశ్వాసులుగా చేయటం అల్లాహ్ (సు.త.) పనే. అల్లాహ్ (సు.త.) ఎవ్వరినీ కూడా మార్చడం ఎంతవరకైతే వారు తమను తాము మార్చుకోవటానికి ప్రయత్నించరో!

39) చూడండి, 2:26-27 మరియు 6:149.

40) చూడండి, 5:33.

41) 'హదీస్'లో కూడా ఉంది: 'అల్లాహ్ (సు.త.) దుర్మార్గులకు వ్యవధినిస్తూ పోతాడు, చివరకు వారిని శిక్షించటానికి పట్టుకున్నప్పుడు ఏ మాత్రమూ వదలడు.' దైవప్రవక్త ('స'అస), ఇది వినిపించిన తరువాత, ఆయత్ 11:102ను చదివి వినిపించారు. ('స. బు'ఖారీ, 'స. ముస్లిం).

తెలియని విషయాన్ని మీరు ఆయనకు తెలుపు తున్నారా? లేక మీరు ఇట్టి నోటికి వచ్చినట్లు వాగుతున్నారా?"⁴² వాస్తవానికి, సత్యాన్ని తిరస్కరించిన వారికి, వారి కుట్ర ఆకర్షణీయంగా చేయబడవలసింది. మరియు వారు ఋజుమార్గం నుండి నిరోధించబడ్డారు. మరియు అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టత్వంలో వదలిన వానికి సన్మార్గం చూపివాడు ఎవ్వడూ ఉండడు.⁴³

34. వారికి ఇహలోక జీవితంలో శిక్ష వుంది. మరియు వారి పరలోక జీవిత శిక్ష ఎంతో కఠినమైనది. మరియు వారిని అల్లాహ్ (శిక్ష) నుండి రక్షించేవాడు ఎవ్వడూ ఉండడు.⁴⁴ (5/8)

35. * దైవభీతి గలవారికి వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గపు ఉదాహరణ ఇదే! దాని క్రింద సెలయేళ్ళు పారుతూ ఉంటాయి.⁴⁵ దాని ఫలాలు మరియు నీడ సదా ఉంటాయి.⁴⁶ దైవభీతి గలవారి అంతిమ ఫలితం ఇదే. మరియు సత్య-తిరస్కారుల అంతిమ ఫలితం నరకాగ్నియే!

36. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) ఎవరికైతే మేము (ముందు) గ్రంథాన్ని ఇచ్చామో! వారు నీపై అవతరింపజేయబడిన దాని (ఈ గ్రంథం) వలన సంతోషపడుతున్నారు.⁴⁷ మరియు వారిలోని కొన్ని వర్గాల వారు దానిలోని కొన్ని విషయాలను

بَلْ زُيِّنَ لِلذَّيْنِ كَفْرُهُمْ وَكَفَرُوا مَكَرُهُمْ وَ صُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٥٨﴾

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ لَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ ۗ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٥٩﴾

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۗ أُكْهَلُهَا دَائِمٌ وَ ظِلُّهَا ۗ تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا ۗ وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٦٠﴾

وَالَّذِينَ اتَّيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ ۗ وَمِنَ الْآخِرَابِ مَنْ

42) మీరు కేవలం ఊహాగానాలే చేస్తున్నారు. మీరు ఏ దేవతలనైతే ఆరాధిస్తున్నారో అవి మీకు కీడుగాని, మేలుగాని చేయలేవు. మీరు పిలిచేవి - వాటి పేర్లే. అవి మీరో లేక మీ తండ్రితాతలలో ఇచ్చినవే. అవి మీ కల్పితదైవాలే. చూడండి, 53:23, 7:71 మరియు 12:40.

43) చూడండి, 5:41 మరియు 16:37.

44) ఈ ప్రపంచ శిక్ష (అ'జాబ్) పరలోక శిక్షకంటే చాలా తేలికైనది. ఈ ప్రపంచశిక్ష తాత్కాలిక మైనది. పరలోకశిక్ష శాశ్వతమైనది. నరకాగ్నిభూలోకాగ్నికంటే 69 రెట్లు అధిక తీవ్రతగలది. (స.ముస్లిం).

45) స్వర్గనరకాలు మానవుల జ్ఞానపరిధికి అగోచర విషయాలు. కావున వాటిని మానవులకు తెలిసిన ఉద్యానవనాలు మరియు అగ్నిలో పోల్చి చెప్పబడుతోంది. చూడండి, 47:15.

46) "జల్లూస్: అర్థం కొరకు చూడండి, 4:57 చివరి భాగం.

47) వీరు ముస్లింలు.

తిరస్కరించేవారు కూడా ఉన్నారు. ⁴⁸ వారిలో ఇలా అను: "నిశ్చయంగా, నేను అల్లాహ్ ను మాత్రమే ఆరాధించాలని మరియు ఆయనకు సాటి (భాగ-స్వాములను) కల్పించరాదని ఆజ్ఞాపించబడ్డాను. నేను మిమ్మల్ని ఆయన వైపునకే ఆహ్వానిస్తున్నాను మరియు గమ్యస్థానం కూడా ఆయనవద్దనే ఉంది!"

37. మరియు ఈవిధంగా మేము అరబ్బేభాషలో మా శాసనాన్ని అవతరింపజేశాము. ⁴⁹ ఇక నీవు ఈ జ్ఞానం వచ్చిన తరువాత కూడా వారి కోరికలను అనుసరిస్తే, అల్లాహ్ నుండి నిన్ను రక్షించే వాడుగానీ, కాపాడేవాడుగానీ ఎవ్వడూ ఉండడు.

38. మరియు (ఓ ము'హమ్మద్!) వాస్తవానికి మేము నీకు పూర్వం అనేక ప్రవక్తలను పంపాము మరియు వారికి భార్యాపిల్లలను ప్రసాదించాము. ⁵⁰ అల్లాహ్ అనుమతి లేకుండా, ఏ అద్భుత సంకేతాన్ని (స్వయంగా) తెచ్చి చూపే శక్తి ఏ ప్రవక్తకూ లేదు. ⁵¹ ప్రతి వాగ్దానానికి (విషయానికి) వ్రాయబడిన ఒక ఆదేశం (శాసనం) ఉంది. ⁵²

يُنْكِرُ بَعْضُهُمْ قُلُوبًا أَمَرَتْ أَنْ
عَبَدُوا اللَّهَ وَلَا أَشْرِكُ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا
وَإِلَيْهِ مَأْبٍ ۖ
وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ۗ
لَسِيْنِ اتَّبَعَتْ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا
جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۗ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ
مِنْ وَّوْقٍ وَلَا وَاقٍ ۚ
وَ لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَ
جَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَ ذُرِّيَّةً ۗ وَ مَا
كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ
اللَّهِ ۗ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ۝

48) వీరు క్రైస్తవులు, యూదులు మరియు ముస్లిమ్లు.

49) చూడండి, 14:4 మరియు 12:2 ప్రతి ప్రవక్తపై అతని ప్రజల కొరకు ఆ ప్రాంతపు భాషలోనే దివ్యగ్రంథం అవతరింపజేయబడింది, వారు దానిని సులభంగా అర్థం చేసుకోవాలని. ఈ ఖుర్ఆన్ ధైవప్రవక్త ము'హమ్మద్ (స'అస)పై సర్వలోకాలవారి కొరకు, అవతరింపజేయబడిన అంతిమ దివ్యగ్రంథం. చూడండి, 7:158.

50) చూడండి, 25:7 ధైవప్రవక్తలు అందరూ మానవులే. వారికి కుటుంబం ఉండేది. వారికి భార్యా-పిల్లలుండేది. వారు సాధారణ మానవులవలే తినేవారు, త్రాగేవారు, ప్రజలతో కలిసి మెలసి తిరిగేవారు. కాని వారిపై దివ్యజ్ఞానం (హ'షీ) వస్తూ ఉండేది. దానిని వారు ఉన్నది ఉన్నట్టుగా పూర్తిగా ప్రజలకు వినిపించి సత్యధర్మం వైపునకు ఆహ్వానించేవారు. ఒకవేళ వారు ధైవదూతలైతే వారికెలా సంతానం మరియు కుటుంబం ఉంటాయి?

51) అద్భుత సంకేతాల శక్తి కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.)కే ఉంది. ఆయన అనుమతి లేనిదే ఏ ప్రవక్త కూడా వాటిని చూపలేడు. అల్లాహ్ (సు.త.) తన ఇష్టప్రకారం తాను అవసరం అనుకున్నప్పుడు వాటిని చూపుతాడు. చూడండి, 6:109.

52) అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క ప్రతి వాగ్దానానికి ఒక సమయం నియమించబడిఉంది. అల్లాహ్ (సు.త.) ఆ సమయం వచ్చేవరకు ప్రజలకు వ్యవధినిస్తాడు. అది వచ్చిన తరువాత దానిని ఎవ్వరూ ఆపలేరు. అల్లాహ్ (సు.త.) తన వాగ్దానం పూర్తిచేసి తీరుతాడు. దీని మరొక తాత్పర్యం: 'ప్రతి యుగానికి ఒక గ్రంథం ఉంది.'

39. అల్లాహ్ తానుకోరిన దానిని రద్దుచేస్తాడు మరియు (తాను కోరిన దానిని) స్థిరపరుస్తాడు. ⁵³ మరియు మాతృగ్రంథం (ఉమ్ముల్ కితాబ్) ⁵⁴ ఆయన దగ్గరే ఉంది.

40. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) మేము వారికి చేసిన వాగ్దానాలలో కొన్నింటిని నీకు చూపినా, లేదా (వాటిని చూపక ముందు) నిన్ను మరణింపజేసినా, నీ బాధ్యత కేవలం (మా సందేశాన్ని) అందజేయటమే! మరియు లెక్కతీసుకోవటం కేవలం మాపని.

41. ఏమీ? వాస్తవానికి మేము భూమిని అన్ని వైపులనుండి తగ్గిస్తూ వస్తున్నామనేది వారు చూడటం లేదా? ⁵⁵ మరియు అల్లాహ్ యే ఆజ్ఞాస్తాడు! ఆయన ఆజ్ఞను మార్చేవాడు ఎవ్వడూ లేడు. వంయ్య ఆయన లెక్కతీసుకోవటంలో అతిశీఘ్రుడు.

42. మరియు వాస్తవానికి వారికి పూర్వం ఉన్నవారు కూడా కుట్రలు పన్నారు. కాని, కుట్రలన్నీ అల్లాహ్ కే చెందినవి. ప్రతిప్రాణి సంపాదించేది ఆయనకు తెలుసు. మరియు (మేలైన) అంతిమ (పరలోక) నివాసం ఎవరిదో సత్యతీరస్కారులు తెలుసుకుంటారు.

43. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) సత్యతీరస్కారులు నీతో అంటున్నారు: "నీవు సందేశహరుడవు కావు!" వారితో అను: "నాకూ-మీకూ మధ్య అల్లాహ్ సాక్ష్యమే చాలు! మరియు వారి (సాక్ష్యం), ఎవరికైతే గ్రంథజ్ఞానం ఉందో!" ⁵⁶

*****

يَسْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَ يُثْبِتُ ۗ وَ

عِنْدَ كُتُبِ ۖ

وَ إِنْ مَا نُرِيدُكَ بَعْضَ الَّذِينَ

نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيْنَكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ

الْبَلْغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ۖ

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا

مِنْ أَطْرَافِهَا ۗ وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقَّبَ

لِحُكْمِهِ ۗ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۖ

وَ قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ

الْبَكْرُ جَبِيحًا ۗ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ

نَفْسٍ ۗ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَنْ عُقِبَى

الدَّارِ ۖ

وَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا

قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ

وَ مَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ۖ

53) చూడండి, 2:106.

54) చూడండి, 43:4 మరియు 85:22. ఉమ్ముల్-కితాబ్ అంటే లాహ్ మహ్ పూర్జా - సురక్షితమైన పలకం, మూలగ్రంథం. అంటే యధాస్థితిలో, భద్రంగా ఉంచబడిన గ్రంథం.

55) అంటే, అరేబియా భూభాగం, రోజురోజుకు ముప్పైకులకొరకు తగ్గుతూ పోవడం మరియు ముస్లింలు దానిని ఆక్రమించుకోవడం వారు (ముప్పైకులు) చూడటంలేదా?

56) అంటే, ఇస్లాం స్వీకరించిన 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్-సల్లాం మరియు సల్మాన్ ఫారసీ (ర'ది.అన్తమ్) ల వంటి యూదుల మరియు క్రైస్తవుల సాక్ష్యం అన్నమాట! ***

14. సూరహ్ ఇబ్రాహీమ్

ఇబ్రాహీమ్ (అ.స.) మక్కా ముకర్రమహ్ కోరకు చేసిన ప్రార్థన (ఆయత్లు 35-41), ఈ సూరహ్ యొక్క మూల భాగం. ఇది చివరి మక్కా కాలపు సూరాహ్లలో (10-15) ఐదవది. ఇబ్రాహీమ్ ప్రకారం ఇది సూరహ్ నూహ్ (71) తరువాత అవతరింపజేయబడింది. దివ్యసందేశాలు ప్రజలను అంధకారాల నుండి వెలుగులోకి తీసుకురావటానికి అవతరింపజేయబడ్డాయి. ఇతర దివ్యగ్రంథాలు తమ ప్రవక్తలపై తమకాలపు ప్రజలకోరకు వచ్చాయి, కాని దివ్యఖుర్ఆన్ సర్వలోకాల వారికోరకు అవతరింపజేయబడిందని, అల్లాహ్ (సు.త.) మొదటి మరియు 52వ ఆయత్లలో వ్యక్తం చేశాడు. 52 ఆయతులున్న ఈ సూరహ్ పేరు 35వ ఆయత్లో ఉంది.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. అలిఫ్-లామ్-రా. (ఇది) ఒక దివ్యగ్రంథం. దీనిని మేము, ప్రజలను - వారి ప్రభువు అనుమతితో - అంధకారాల నుండి వెలుతురు లోకి,¹ సర్వ శక్తిమంతుడు, సర్వ స్తోత్రాలకు అర్హుడైన (అల్లాహ్) మార్గం వైపునకు తీసుకు రావటానికి (ఓ ముహమ్మద్!) నీవై అవతరింపజేశాము.

2. ఆయనే అల్లాహ్! ఆకాశాలలో ఉన్నదీ మరియు భూమిలో ఉన్నదీ సర్వమూ ఆయనకే చెందుతుంది! మరియు సత్య-తిరస్కారులకు కఠిన శిక్ష వల్ల తీవ్రమైన దుఃఖం (వ్యధ) కలుగు తుంది.

3. ఎవరైతే పరలోక జీవితం కంటే, ఇహలోక జీవితానికి అధిక ప్రాధాన్యతనిచ్చి, (ప్రజలను) అల్లాహ్ మార్గం నుండి ఆటంకపరుస్తూ, దానిని వక్ర మైనదిగా చూపగోరుతారో! అలాంటివారే మార్గ భ్రష్టత్వంలో చాలాదూరం వెళ్లి పోయినవారు.

4. మరియు మేము ప్రతి ప్రవక్తను, అతని జాతివారి భాషలోనే పంపాము; అతను వారికి స్పష్టంగా బోధించటానికి. మరియు అల్లాహ్ తాను కోరినవారిని మార్గభ్రష్టత్వంలో వదలుతాడు.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّكِبِ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ
النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ
رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ
اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ ۗ وَوَيْلٌ لِّلْكَٰفِرِينَ مِنْ
عَذَابٍ شَدِيدٍ
الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا
عَلَى الْآخِرَةِ ۗ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ
اللَّهِ وَ يَبْغُونَهَا عِوَجًا ۗ أُولَٰئِكَ فِي
ضَلٰلٍ بَعِيدٍ
وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا يَلْسَنُ
قَوْمَهُ لِیُبَيِّنَ لَهُمْ ۗ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ
یَّشَاءُ ۗ وَ یَهْدِیْ مَنْ یَّشَاءُ ۗ وَ هُوَ

1) చూడండి, 57:9 మరియు 2:257.

మరియు తాను కోరిన వారికి మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు. ² మరియు ఆయన సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

5. మరియు వాస్తవానికి మేము మూసాను, మా సూచన(అయూలీ)లతో పంపి: "నీ జాతివారిని అందకారాల నుండి వెలుతురు వైపునకు తెచ్చి, వారికి అల్లాహ్ దినాలను ³ జ్ఞాపకంచేయించు." అని అన్నాము. నిశ్చయంగా, ఇందులో సహన శిలురకు కృతజ్ఞులకు ఎన్నో సూచనలున్నాయి. ⁴

6. మూసా తన జాతివారిలో ఇలా అన్నాడు: "అల్లాహ్ మీకు చేసిన అనుగ్రహాలను జ్ఞాపకం చేసుకోండి. ఆయన మీకు ఫిరోజెన్ జాతివారి నుండి విముక్తి కలిగించాడు. వారు మిమ్మల్ని తీవ్రమైన శిక్షలకు గురిచేస్తూ ఉండేవారు, మీ కుమారులను వధించి, మీ కుమార్తెలను (స్త్రీలను) బ్రతుకనిచ్చేవారు. ⁵ మరియు అందులో మీకు, మీ ప్రభువు తరపునుండి ఒక గొప్పపరీక్ష ఉండింది."

7. మరియు మీ ప్రభువు ప్రకటించింది (జ్ఞాపకం చేసుకోండి): "మీరు కృతజ్ఞులైతే! నేను మిమ్మల్ని ఎంతో అధికంగా అనుగ్రహిస్తాను. ⁶ కాని ఒకవేళ మీరు కృతఘ్నులైతే! నిశ్చయంగా నా శిక్ష ఎంతో

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ①
وَ لَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ
أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَ ذَكَرَهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ②
وَ إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنَ آلِ
فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَ
يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَ يَسْتَحْيُونَ
نِسَاءَكُمْ وَ فِي ذَٰلِكُمْ بَلَآءٌ مِّنْ
رَّبِّكُمْ عَظِيمٍ ③
وَ إِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ
لَأَرْزُقَنَّكُمْ وَ لَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي
لَشَدِيدٌ ④

2) ఎవడు మార్గభ్రష్టుడవుతాడో మరియు ఎవడు సన్మార్గంపై ఉంటాడో అల్లాహ్ (సు.త.)కు తెలుసు. కాబట్టి ఆయన వారిని వారి పరిస్థితులలో వదలుతాడు. అల్లాహ్ (సు.త.) బలవంతంగా ఎవరినీ కూడా మార్గభ్రష్టులుగానీ, సన్మార్గులుగానీ చేయడు. చూ.16:93.

3) అయ్యూబ్: అంటే ఇస్రాయిల్ సంతతివారిపై అల్లాహుత'ఆలా చేసిన అనుగ్రహాలు మరియు వారిపై పడ్డ శిక్షలు.

4) సహనం వహించి కృతజ్ఞులలు తెలిపే వారికి చాలా లాభాలుంటాయి. దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: 'అల్లాహ్ (సు.త.) తన దాసుని కొరకు ఎట్టి పరిస్థితిని ఏర్పరచినా అది అతని మేలుకే! అతనికి కష్టాలు కలిగిస్తే, వాటిని అతడు సహించితే అతని మేలుకే! లేక అతనికి సుఖసంతోషాలు ప్రసాదిస్తే అతడు దానికి తనప్రభువుకు కృతజ్ఞులలుచూపాలి.' ('స. ముస్లిం).

5) చూడండి, 2:49.

6) అల్లాహుత'ఆలా మీకు ప్రసాదించిన దానికి మీరు కృతజ్ఞులైతే ఆయన మరింత ప్రసాదిస్తాడు.

కరినమైనది." ⁷

8. మరియు మూసా ఇలా అన్నాడు: "ఒకవేళ మీరు మరియు భూమిలోనున్న వారందరూ సత్య-తిరస్కారానికి పాల్పడితే! తెలుసుకోండి నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ స్వయం సమృద్ధుడు, సర్వ స్తోత్రాలకు అర్థుడు."

9. ఏమీ? పూర్వం గతించిన, ప్రజల గాథలు మీకు చేరలేదా? నూహ్, 'ఆద్ మరియు స'మూద్ జాతివారి మరియు వారి తరువాతి వచ్చిన వారి (గాథలు)? వారిని గురించి అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరూ ఎరుగరు! వారి ప్రవక్తలు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకొనివచ్చినపుడు, వారు తమ నోళ్ళలో తమచేతులు పెట్టుకొని ⁸ ఇలా అన్నారు: "నిశ్చయంగా, మేము మీలో పంపబడిన సందేశాన్ని తిరస్కరిస్తున్నాము. మరియు నిశ్చయంగా, మీరు దేని వైపునకైతే మమ్మల్ని ఆహ్వానిస్తున్నారో, దానిని గురించి మేము ఆందోళన కలిగించేటంత సందేహంలో పడివున్నాము." ⁹ (3/4)

10. * వారి ప్రవక్తలు (వారిలో) ఇలా అన్నారు: "ఏమీ? ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ సృష్టించిన, అల్లాహ్ ను గురించి (మీకు) సందేహం ఉందా? ఆయన మీ పాపాలను క్షమించటానికి మరియు మీకు ఒక నిర్ణీతకాలం వరకు వ్యవధి నివ్వటానికి మిమ్మల్ని పిలుస్తున్నాడు!" ¹⁰ వారన్నారు: "మీరు కూడా మా వంటి మానవులే

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرًا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَبِينًا ۖ فَإِنَّ اللَّهَ لَعَنِي

حَيِّدٌ ①

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ ۗ وَالَّذِينَ مِنْ

بَعْدِهِمْ ۗ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا

أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ

مِمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٌ ①

قَالَتْ رُسُلُهُمْ أِنِّي شَكٌّ فَاطِرِ

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ ۖ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَ

يُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى ۗ قَالُوا إِنَّا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُتْرِيدُونَ أَنْ

7) కృతఘ్నులను అల్లాహుత'అలా కరినంగా శిక్షిస్తాడు.

8) చూడండి, 3:119, కోపంతో తమ చేతులను కొరుక్కుంటూ అన్నారు. (షాకాని, 'తబరి, ర. 'అల్లైహిమ్).

9) చూడండి, 11:62 ఇదే విధమైన ఆశ్చర్యం, 'సాలిహ్' ('అ.స.) యొక్క ప్రజలు సూచించారు. ప్రతి కాలపు ప్రజలు అల్లాహ్ (సు.త.)ను నిరాకరించారు లేదా ఆయనకు సిఫారసుదారులను లేక భాగస్వాములను కల్పించారు.

10) అద్భుత సూచనలైతే ప్రవక్తల ద్వారా చూపబడతాయి. కాని వారు, తాము కోరిన అద్భుత సూచనలు చూపమని కోరారు.

మీరు మా తండ్రి-తాతలు ఆరాధిస్తూ వచ్చిన (ద్వైవాల) ఆరాధన నుండి మమ్మల్ని ఆపాలనుకుంటున్నారా? అయితే స్పష్టమైన ప్రమాణం ఏదైనా తీసుకురండి." 11

11. వారి ప్రవక్తలు వారిలో (ఇంకా) ఇలా అన్నారు: "నిశ్చయంగా మేము మీ వంటి మానవులం మాత్రమే! కాని అల్లాహ్ తన దాసులలో తాను కోరిన వారిని అనుగ్రహిస్తాడు. మరియు - అల్లాహ్ అనుమతిస్తేనే తప్ప - మీ కొరకు ప్రమాణం తీసుకురావటమనేది మా వశంలో లేదు. మరియు విశ్వాసులు కేవలం అల్లాహ్ మీదనే దృఢనమ్మకం ఉంచుకోవాలి." 12

12. "మరియు మేము అల్లాహ్ మీద నమ్మకం ఎందుకు ఉంచుకోరాదు? వాస్తవానికి ఆయనే మాకు సన్మార్గపు దారులను చూపాడు. మరియు మేము నిశ్చయంగా మీరు వెట్టి బాధలను సహనం లో భరిస్తాము. మరియు నమ్మకం గలవారు, కేవలం అల్లాహ్ మీదే దృఢనమ్మకం ఉంచుకోవాలి!"

13. మరియు సత్య-తిరస్కారులు తమ ప్రవక్తలలో అన్నారు: "మీరు మా మతంలోకి తిరిగి రాకపోతే మేము తప్పకుండా మిమ్మల్ని మాదేశం నుండి వెళ్ళ గొడ్డాము." 13 అప్పుడు వారి ప్రభువు వారికి ఇలా దివ్యజ్ఞానం (హాసీ) పంపాడు: "మేము ఈ దుర్మార్గులను తప్పక నాశనం చేస్తాము." 14

14. "మరియు వారి తరువాత ఆ భూమి మీద మిమ్మల్ని నివసంపజ్ఞిస్తాము. 15 ఇది నా సాన్నిధ్యంలో నిలువటానికి (లెక్కచెప్పటానికి) భయపడేవానికి మరియు నా హెచ్చరికకు (శిక్షకు)

تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ نَحْنُ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَ لٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۗ وَ مَا كَانَ لَنَا اَنْ نَّاتِيَكُمْ بِسُلْطٰنٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۗ وَ عَلَىٰ اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾

وَ مَا لَنَا اِلَّا اَنْتَوَكَّلَ عَلَىٰ اللّٰهِ وَ قَدْ هَدٰنَا سُبُلَنَا ۗ وَ لَنَنْصَبِرَنَّ عَلَىٰ مَا اَدٰتَيْنَا ۗ وَ عَلَىٰ اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٣﴾

وَ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ اَرْضِنَاۤ اَوْ لَتَعُوْدَنَّ فِيْٓ مِلٰتِنَا ۗ فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهَلِكَنَّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٤﴾

وَ لَنُسَكِّنَنَّكُمْ اِلَآءَ مَنْۢ بَعَدِهِمْ ۗ ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِيْ وَ خَافَ

11) చూడండి, 13:31 చివరి భాగం.

12) చూడండి, 7:75 మరియు 13:43.

13) చూడండి, 7:88-89 అక్కడ ఇదే ప్రశ్న షు'బబ్ ('అ.స.) ముందు వెట్టిబడింది.

14) చూడండి, 37:171-173.

15) చూడండి, 21:105.

భయపడేవానికి (నా వాగ్దానం)." 16

15. మరియు వారు తీర్పు కోరారు 17 మరియు నిర్ణయించు, 18 (సత్య) విరోధి అయిన ప్రతివాడూ నాశనమయ్యాడు.

16. అతని ముందు నరకం అతనికై వేచి ఉంటుంది మరియు అక్కడ సలసలకాగే చిక్కని చీములాంటి నిరుత్రాగటానికి ఇవ్వబడుతుంది. 19

17. దానిని అతడు గుటకలు-గుటకలుగా బలవంతంగా గొంతులోకి దింపటానికి ప్రయత్నిస్తాడు, కాని దానిని మ్రింగలేడు. అతనికి ప్రతివైపు నుండి మరణం ఆసన్నమవుతుంది, కాని అతడు మరణించ లేడు. మరియు అతని ముందు భయంకరమైన శిక్ష వేచిఉంటుంది.

18. తమ ప్రభువును తిరస్కరించిన వారి కర్మలను, తుఫాను దినమున పెనుగాలి ఎగురవేసి బూడిదలో పోల్చవచ్చు. 20 వారు తమ కర్మలకు ఎలాంటి ప్రతిఫలం పొందలేరు. ఇదే మార్గం భష్టత్వంలో చాలా దూరం పోవటం. 21

19. ఏమీ? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ భూమ్యా-కాశాలను సత్యంతో సృష్టించాడని నీకు తెలియదా? 22 ఆయన కోరితే మిమ్మల్ని నశింపజేసి, మరొక క్రొత్త సృష్టిని తేగలడు! 23

وَعِبِيدٍ ۝
 وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ۝
 مِّنْ وَرَأَيْهِ جَهَنَّمَ وَ يُسْقَىٰ مِنْ مَّاءٍ ۝
 صَدِيدٍ ۝
 يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ
 الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۝
 وَمِنْ وَرَأَيْهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ۝
 مِّثْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ
 كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ
 عَاصِفٍ ۝ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ
 شَيْءٍ ۝ ذٰلِكَ هُوَ الضَّمَلُ الْبَعِيدُ ۝
 اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ
 الْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۝ اِنْ يَّشَآءْ يُدٰهِبْكُمْ وَ
 يَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيْدٍ ۝

16) చూడండి, 79:40-41; మరియు 55:46.
 17) ఈ కోరిక సత్య-తిరస్కారులది కూడా కావచ్చు. చూడండి, 8:19, 32. లేదా ప్రవక్తలది కూడా కావచ్చు. ఒకవేళ ఈ కోరిక ప్రవక్తలది అయితే: 'మరియు వారు (ప్రవక్తలు తమ ప్రభువు) సహాయాన్ని (జయాన్ని)కోరారు. మరియు నిర్ణయించు...నాశనమయ్యాడు.'అని చదవబడుతుంది.
 18) జబ్బారున్: Insolent, Compeller, Ferocious, Irresistible, బలవంతం, లేక నిర్బంధం చేసేవాడు, నిరంకుశుడు, నిర్ణయించు, క్రూరుడు.
 19) చూడండి, 6:70.
 20) సత్య-తిరస్కారుల కర్మలు పునరుత్థాన దినమున ఈ విధంగానే ఎగిరిపోతాయి వారికెలాంటి పుణ్యఫలితం దొరకదు.
 21) చూడండి, 22:12 చివరి భాగంలో కూడా ఈ పలుకులే ఉన్నాయి.
 22) ఇటువంటి ఆయత్తుకు చూడండి, 10:5.
 23) ఈ విషయమే ఎన్నో సార్లు విశదీకరించబడింది. చూ. 35:16-17, 47:38, 5:54, 4:133.

20. మరియు అలా చేయటం అల్లాహ్ కు కష్టమైన పని కాదు.

21. మరియు వారందరూ అల్లాహ్ ముందు హాజరు పరచబడినప్పుడు, (ఇహాలోకంలో) బలహీనులుగా ఉన్నవారు, గొప్పవారిగా ఉన్నవారితో అంటారు: "వాస్తవానికి ప్రపంచంలో మేము మిమ్మల్ని అనుసరించాము, ఇప్పుడు మీరు మమ్మల్ని అల్లాహ్ శిక్ష నుండి కాపాడటానికి ఏమైనా చేయగలరా?" వారంటారు: "అల్లాహ్ మాకు సన్మార్గం చూపిఉంటే మేము మీకు కూడా (సన్మార్గం) చూపిఉండేవారం. ఇప్పుడు మనం దుఃఖ పడినా లేదా సహనంవహించినా అంతా ఒక్కటే! మనకీప్పుడు తప్పించుకునే మార్గం ఏదీలేదు." ²⁴

22. మరియు తిరుగు జరిగినతరువాత షైతాను (వారితో) అంటాడు: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీకు చేసిన వాగ్దానమే సత్యమైన వాగ్దానం. మరియు నేను మీకు వాగ్దానం చేసి దానిని భంగంచేశాను. మరియు నాకు మీపై ఎలాంటి అధికారం ఉండేది కాదు; నేను కేవలం మిమ్మల్ని ఆహ్వానించాను, మీరు స్వీకరించారు. ²⁵ కావున మీరు నన్ను నిందించకండి, మిమ్మల్ని మీరే నిందించుకోండి. నేను మీకు సహాయం చేయలేను మరియు మీరూ నాకు సహాయంచేయలేరు. ఇంతకు ముందు మీరు నన్ను, (అల్లాహ్ కు) సాటిగా కల్పించిన దాన్ని నిశ్చయంగా, నేను తిరస్కరిస్తున్నాను." ²⁶ నిశ్చయంగా దుర్మార్గులకు బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

وَمَا ذَلِكُ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿٢٠﴾
وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ۗ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ ۗ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجْرٌ عَلَّا أَمْ صَاحِبُنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحْبُوبٍ ﴿٢١﴾
وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقُّ وَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ ۗ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي ۖ فَلَا تُلُومُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ ۗ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ ۗ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ ۗ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾

24) ఈ విధమైన ఆయతులకు చూడండి, 40:47-48, 7:38-39, 33:66, 68. నరకవాసులు ఒకరితోనొకరు వాదులాడుకునే దానికి, చూడండి, 34:31-33.

25) చూ. 4: 120. షైతాన్ అంటాడునేనుమిమ్మల్ని బలవంతంచేయలేదు. కేవలంవాగ్దానంచేశాను.

26) షైతాను ఎన్నడూ, 'నేను అల్లాహ్ (సు.త.)కు సాటి', అని అనలేదు. చూడండి, 7:20 మరియు 15:36, 39లలో షైతాన్ అన్నాడు: 'ఓ నా ప్రభూ!...' అని, మరియు 8:48, 59:16 లలో: 'నేను అల్లాహ్ కు భయపడతాను....' అని. కాని ప్రజలకు వారి పాపకార్యాలను మంచివిగా కనిపించేట్లు చేస్తాడు. చూడండి, 6:43, 8:48, 16:63, 27:24, 29:38 షైతాన్ ఎన్నడూ తనను తాను అల్లాహ్ (సు.త.)కు సమానుడిగా చెప్పుకోలేదు.

23. మరియు విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసి వారిని క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేయబడుతుంది. వారి ప్రభువు అనుమతిలో వారక్కడ శాశ్వతంగా ఉంటారు. వారితో అక్కడ: "మీకు శాంతి కలుగుగాక (సలాం)!" అని అనబడుతుంది. ²⁷

24. మంచి మాట (కలిమయి 'తయ్యబీ'ను, అల్లాహ్ దేనిలో పోల్చడం మీకు తెలియదా? ఒక మేలుజాతి చెట్టులో! దాని వ్రేళ్ళు (భూమిలో) స్థిరంగా నాటుకొని ఉంటాయి మరియు దాని శాఖలు ఆకాశాన్ని (అంటుకొంటున్నట్లు) ఉంటాయి.

25. తన ప్రభువు ఆజ్ఞలో, అది ఎల్లప్పుడూ ఫలాలను ఇస్తూ ఉంటుంది. మరియు ప్రజలు జ్ఞాపకముంచుకోవాలని అల్లాహ్ ఈ విధమైన ఉపమానాలు ఇస్తూ ఉంటాడు. ²⁸

26. మరియు చెడ్డ మాటను, భూమి నుండి వెల్లగింపబడిన, స్థిరత్వంలేని, ఒక చెడ్డజాతి చెట్టులో పోల్చవచ్చు!

27. విశ్వసించి తమ మాటపై స్థిరంగా ఉన్న వారిని అల్లాహ్ ఇహలోకంలోనూ మరియు పరలోకంలోనూ స్థిరపరుస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ దుర్మార్గులను మార్చబ్రష్టులుగా చేస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ తాను కోరినది చేస్తాడు. (7/8)

28. * ఏమీ? నీవు చూడలేదా (ఎరుగవా)? అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను సత్య-తిరస్కారంగా మార్చిన వారిని మరియు తమ జాతి వారిని వినాశ గృహంలోకి త్రోసిన వారిని -

29. (అంటే) నరకం! వారంతా అందులో ప్రవేశిస్తారు. మరియు అది ఎంతదుర్భరమైన నివాసము.

وَ اُدْخِلَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيّٰتُهُمْ فِيْهَا سَلٰمٌ ﴿٢٣﴾

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ اَصْلُهَا ثَابِتٌ وَ فَرْعُهَا فِي السَّمَآءِ ﴿٢٤﴾

تُوْبٰى اَكْلُهَا كُلِّ حِيْنَ بِاِذْنِ رَبِّهَا ۗ يُضْرَبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٥﴾

وَ مَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيْثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيْثَةٍ اَجْتَنَّتْ مِنْ فَوْقِ الْاَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٦﴾

يُثَبِّتُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَ فِي الْاٰخِرَةِ ۗ وَ يَضِلُّ اللّٰهُ الظّٰلِمِيْنَ ۗ يَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَآءُ ﴿٢٧﴾

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ كُفْرًا ۗ وَ اَحْلَوْا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٨﴾

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا ۗ وَ بئْسَ الْقَرَارُ ﴿٢٩﴾

27) చూడండి, 10:10.

28) చూడండి, 39:29.

30. మరియు (ప్రజలను) ఆయన మార్గం నుండి తప్పించటానికి వారు అల్లాహ్ కు సమానులను (అందాదులను) కల్పించారు. వారితో అను: "మీరు (తాత్కాలికంగా) సుఖసంతోషాలను అనుభవించండి. ఎందుకంటే! నిశ్చయంగా, మీ గమ్యస్థానం నరకాగ్నియే!"

31. నా దాసులలో విశ్వసించిన వారితో నమాజ్ స్థాపించమని మరియు మేము వారికిచ్చిన ఉపాధి నుండి రహస్యంగానో, బహిరంగంగానో - బేరం జరగటంగానీ, మిత్రుల సహాయం పొందటం గానీ సాధ్యంకాని దినం రాక పూర్వమే - ఖర్చు పెట్టమని చెప్పు.²⁹

32. అల్లాహ్! ఆయనే, భూమ్యాకాశాలను సృష్టించాడు. మరియు ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించి, దాని నుండి మీ కొరకు ఆహారంగా ఫలాలను పుట్టించాడు. మరియు తన ఆజ్ఞతో, ఓడలను మీకు ఉపయుక్తంగా చేసి సముద్రంలో నడిపించాడు. మరియు నదులను కూడా మీకు ఉపయుక్తంగా చేశాడు.

33. మరియు ఎడతగకుండా, నిరంతరం పయనించే, సూర్యచంద్రులను మీకు ఉపయుక్తంగా చేశాడు. మరియు రాత్రింబవళ్ళను కూడా మీకు ఉపయుక్తంగా ఉండేటట్లు చేశాడు.³⁰

34. మరియు మీరు అడిగినదంతా మీకు ఇచ్చాడు. మీరు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను లెక్కించ దలచినా లెక్కించజాలరు. నిశ్చయంగా, మానవుడు దుర్మార్గుడు, కృతఘ్నుడు.

35. మరియు ఇబ్రాహీమ్ ఇలా ప్రార్థించిన విషయం (జ్ఞాపకంచేసుకోండి):³¹ "ఓ నా ప్రభూ!

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ ۗ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ۗ

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ ۗ

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ ۗ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْفَلَكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ ۗ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْيَمِينَ

وَسَخَّرَ لَكُمْ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبِينَ ۗ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْبَلَدَ وَالنَّهَارَ ۗ وَاتَّكُمُ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ ۗ وَإِنْ تَعَدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا ۗ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ۗ

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا

29) ఈ విధమైన ఆయత్ల కొరకు చూడండి, 3:91, 5:36, 10:54, 13:18, 39:47, 70:11-15.

30) రాత్రింబవళ్ళను గురించి చూడండి, 10:67, 27:86 మరియు 40:61.

31) ఆయత్లు 35-41 ఈ సూరహ్ పేరును సూచిస్తున్నాయి. మరియు ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) ప్రార్థనను జ్ఞాపకం చేయిస్తున్నాయి.

ఈ నగరాన్ని (మక్కా ను) శాంతి నిలయంగా ఉంచు! మరియు నన్నూ నా సంతానాన్ని విగ్రహారాధన నుండి తప్పించు!

36. "ఓ నా ప్రభూ! నిశ్చయంగా, అవి అనేక మానవులను మార్గభ్రష్టులుగా చేశాయి. ఇక నా విధానాన్ని అనుసరించేవాడు నిశ్చయంగా, నా వాడు. మరియు ఎవడైనా నా విధానాన్ని ఉల్లంఘిస్తే! నిశ్చయంగా, నీవు క్షమాశిలుడవు, అపార కరుణాప్రదాతవు.

37. "ఓ మా ప్రభూ! వాస్తవానికి నేను నా సంతానంలో కొందరిని నీ పవిత్ర గృహం (కాబూ) దగ్గర, వైరుపండని, ఎండిపోయిన కొండలోయలో నివసించ జేశాను. ³² ఓ మా ప్రభూ! వారిని అక్కడ నహుజ్ స్థాపించటానికి ఉంచాను. కనుక నీవు ప్రజల హృదయాలను, వారివైపుకు ఆకర్షింపజేయి మరియు వారు కృతజ్ఞులై ఉండటానికి వారికి జీవనోపాధిగా ఫలాలను సమకూర్చు.

38. "ఓ మా ప్రభూ! నిశ్చయంగా, మేము దాచేదంతా మరియు వ్యక్తపరచేదంతా నీకు తెలుసు. మరియు భూమిలోగానీ, ఆకాశంలోగానీ అల్లాహ్ నుండి దాగి ఉన్నది ఏదీ లేదు.

39. "సర్వస్థాత్రాలకు అర్హుడైన అల్లాహ్ నాకు వృద్ధాప్యంలో కూడా ఇస్మా'యీల్ మరియు ఇస్ హాఖ్ లను ప్రసాదించాడు. నిశ్చయంగా, నా ప్రభువు ప్రార్థనలను వినేవాడు.

40. "ఓ నా ప్రభూ! నన్ను మరియు నా సంతతి వారిని నహుజ్ స్థాపించేవారిగా చేయి. ³³ ఓ మా ప్రభూ! నా ప్రార్థనలను స్వీకరించు.

الْبَلَدِ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ
الْأَصْنَامَ ﴿٣٦﴾

رَبِّ أَنَّهُنَّ أَضَلُّنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ
فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّيَّ ۖ وَمَنْ
عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٧﴾

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ
غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ
رَبَّنَا لِيقْبِلُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً
مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ
مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ
ۚ وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٩﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ
إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ ۚ إِنَّ رَبِّي لَسَبِّحُ
الدُّعَاءِ ﴿٤٠﴾

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ ۖ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِي ۖ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ ۖ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِي ۖ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ ۖ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِي ۖ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ ۖ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِي ۖ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾

32) ఇస్మా'యీల్ ('అ.స.), అతని తల్లి హాజర్ ('అ.స.)లు మరియు వారి సంతతివారు.

33) ఇస్ హాఖ్ ('అ.స.) సంతతివారిలో నుండి ఇస్మా'యీల్ (బని-ఇస్మా'యీల్) సంతతి వారు వచ్చారు. మరియు ఇస్మా'యీల్ ('అ.స.) సంతతి వారిలో నుండి ఖురైషులు వచ్చారు. వారందరిలో కూడా అల్లాహ్ (సు.త.)కు అవిధేయులైన వారుండిరి.

41. "ఓ మా ప్రభూ! నన్ను నా తల్లి-దండ్రులను మరియు సమస్త విశ్వాసులను లెక్కల పరిష్కారం రోజు క్షమించు."

42. మరియు ఈ దుర్మార్గుల చేష్టల నుండి అల్లాహ్ నిర్లక్ష్యంగా ఉన్నాడని నీవు భావించకు.³⁴ నిశ్చయంగా, ఆయన వారిని - వారి కళుష, రెప్పవేయకుండా ఉండిపోయే - ఆ రోజు వరకు వ్యవధి నిస్తున్నాడు.

43. (ఆ రోజు) వారు తలలు పైకెత్తి పరిగెత్తుతూ ఉంటారు, పై చూపులు పైనే నిలిచి ఉంటాయి. మరియు వారు శూన్యహృదయులై ఉంటారు.

44. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) శిక్షపడే ఆ రోజు గురించి ప్రజలను నీవు హెచ్చరించు. ఆ రోజు దుర్మార్గుల చేసినవారు అంటారు: "ఓ మా ప్రభూ! నీ సందేశాన్ని స్వీకరించటానికి ప్రవక్తలను అనుసరించటానికి, మాకు మరికొంత వ్యవధినివ్వ!"³⁵ (వారికి ఇలాంటి సమాధానమివ్వబడుతుంది): "ఏమీ? ఇంతకు ముందు 'మాకు వినాశంలేదు.' అని ప్రమాణం చేసి చెప్పిన వారు మీరు కాదా?"

45. "మరియు తమకు తాము అన్యాయం చేసుకున్న వారి స్థలాలలో మీరు నివసించారు. మరియు వారితో ఎలా వ్యవహరించామో మీకు బాగా తెలుసు. మరియు మేము మీకు ఎన్నో ఉపమానాలు కూడా ఇచ్చాము."

46. మరియు వాస్తవానికి వారు తమ కుట్ర పన్నారు మరియు వారి కుట్ర అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. కాని వారి కుట్ర కొండలను తమ చోటునుండి కదిలింప గలిగేది కాదు.³⁶

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ
الظَّالِمُونَ ۗ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ
تَشْخِصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِينَ رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ
إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ ۗ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ﴿٤٣﴾

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ
فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا إِلَى

أَجَلٍ قَرِيبٍ ۗ نُنَجِّبُ دَعْوَتَكَ وَتَتَّبِعِ
الرُّسُلَ ۗ أَوْ لَمْ تَكُنْ تَوَاقِفْتُمْ مِّن

قَبْلِ مَا لَكُم مِّن رَّوَالٍ ﴿٤٤﴾

وَسَكَنتُمْ فِي مَسْكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا
بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمْ الْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾

وَ قَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ
مَكْرُهُمْ ۗ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ

مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿٤٦﴾

34) దుర్మార్గులంటే ఇక్కడ అల్లాహులతో ఆలా కు సాటి కల్పించిన వారు.

35) చూడండి, 6:27.

36) చూడండి, 19:90-91. పై తాత్పర్యం ఇబ్నె-కసీర్ (రహ్మా) గారిది. కొందరు వ్యాఖ్యాతలు ఈ విధంగా కూడా బోధించారు: 'ముఫ్తీక్ ఖురైషులు ధైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స'అస)ను

47. కనుక అల్లాహ్ తన ప్రవక్తలకు చేసిన వాగ్దానాన్ని భంగపరుస్తాడని భావించకు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్! సర్వశక్తిమంతుడు, ప్రతీకారం తీర్చుకో గలవాడు.

48. ఈ భూమి మరొక భూమిగా మరియు ఆకాశాలు (వేరే ఆకాశాలుగా) మారే రోజు; 37 ఆ అద్వితీయుడు, ప్రబలుడు అయిన అల్లాహ్ ముందు అందరూ హాజరుచేయబడతారు.

49. మరియు ఆ రోజు అపరాధులను సంకెళ్ళలో కూడబెట్టి, బంధించి ఉంచడాన్ని నీవు చూస్తావు.

50. వారి వస్త్రాలు తారు (నల్లని జిడ్డు ద్రవం)లో చేయబడి ఉంటాయి మరియు అగ్నిజ్వాలలు వారి ముఖాలను క్రమ్ముకొని ఉంటాయి -

51. అల్లాహ్ ప్రతి ప్రాణికి దాని కర్మల ప్రతిఫలం ఇవ్వటానికి - నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ లెక్క తీసుకోవటంలో అతి శీఘ్రుడు.

52. ఇది (ఈ ఖుర్ఆన్) మానవులకు ఒక సందేశం. వారు దీనిలో హెచ్చరించబడటానికి మరియు నిశ్చయంగా, ఆయన (అల్లాహ్) ఒక్కడే ఆరాధ్య దైవమని వారు తెలుసుకోవడానికి మరియు బుద్ధిమంతులు గ్రహించడానికి ఇది పంపబడింది.

*****

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِيفًا وَعْدًا ۗ
رُسُلَهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿۴۷﴾

يَوْمَ تَبْدَلُ الْأَرْضُ غَيْرِ الْأَرْضِ وَ
السَّمَاوَاتُ وَ بَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ
الْقَهَّارِ ﴿۴۸﴾

و تَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقْرَّنِينَ
فِي الْأَصْفَادِ ﴿۴۹﴾

سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطَرَانٍ وَ تَغْشَى
وُجُوهُهُمُ النَّارُ ﴿۵۰﴾

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مِمَّا كَسَبَتْ
إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿۵۱﴾

هَذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَ لِيُنذَرُوا بِهِ وَ
لِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَ لِيَذْكُرَ
أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿۵۲﴾

చంపటానికి పన్నాగాలు పన్నారు. కాని వారు తమ పన్నాగాలలో నెగ్గలేక పోయారు, విఫలలయ్యారు.'

37) చూడండి, 20:105-107. ***